

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖRNI

FÖR • KVINNAN • OCH • HEMMET •

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o 4

DEN 27 JAN. 1924

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EBBA THEORIN

Mor och barn.

Skådespelerskan fru Pauline Brunius
och hennes dotter. Bilden återgives
i anslutning till artikeln
i nuut numret.
Foto Jensen.

K R Ö N I K A

PONTUS WIKNER OCH KONJANDER — vilken bisarr sammanställning. Den berömda filosofens i dagarna utgivna brev visar i alla fall att August Blanches burleska Nobisgubbe visat sig för Wikner som alls inte känt sig obehagligt berörd av beaktenskapen. På hösten 1864 gavs nämligen i Uppsala Hittebarnet med Fredrik Deland som Konjander och Wikner som åsett spektaklet ger i brevform framställningen följande vitsord:

»Lätt tjusad? Ahja du kan ha rätt. Du lärde känna mig sådan. Men också blev jag av Deland oändligt tjusad, och det hade jag dock icke blivit av vem som helst. Jag skrattade denna gång icke allenast med munnen utan jag tror nästan med »ögon, öron och alla lemmar, förnuft och alla sinnen.» Vår vän S. och jag kommo överens, att man aldrig kunde ha det roligare.»

Den gapskrattande Wikner är en överraskande företeelse för den som inte besinnat Fritz Reuters ord att ren glädje för oss lika nära Gud som en djup smärta. Deland måtte dock ha varit en överlägsen komiker och det är tillåtet att undra var i våra dagar den skådespelare fins som skulle kunnat försätta den filosofiska fakultetens professorer i liknande glädjestämning.

Det skulle möjligen vara Axel Ringvall som haft det goda infallet att till ombyte med den franska sängkamarfarsen presentera det tyska lustspelet sådant det för tjugo, trettio år sedan glädde den tidens publik på Södra teatern. Då hette publikens favoriter Gustaf Bergström och fru Fornell, ett oskiljaktigt äkta par i alla färser, hon stor och grov och barsk, han liten, beskedlig och kujonerad ända till sista akten då han morskade upp sig och under publikens jubel läxade upp sin Xantippa så det sjöng i suffiterna. Det var den småborgerliga komiken där publiken kände sig väl hemmastadd och man tröttnade inte på att se det ena »Posse» efter det andra. Men så en dag stack den första Pariserkokotten fram sin välformade vad på Stockholms scenen och hon hade i följe en hel del galna upptåg som kom publiken att ändra smak. Frankrike besegrade Tyskland även i kulissernas värld. Nu tycks man ha sett sig mätt på Palais Royal-dramatiken. Kanske det blir plats för Das Vaterland en gång till.

Utländskt skall det vara i alla fall. I en parisertidning klagades häromdagen över försmaken för främmande ord. Gå in, sade man i en affär och begär tre meter calicot och ni riskerar att bli utskratad. Ni menar väl, svarar biträdet, shirting! Varför, invänder tidningsmannen, skall det franska calicot anses mindervärdigare än det engelska shirting? Låt oss tala vårt eget språk!

Den maningen ha vi svenskar verkligen efterkommit. Vi tala franska så ofta vi kunna. I en butik i Sverige blir man genast expedierad om man begär kalikå. Men en engelsman behöver inte känna sig

stött för det. Det går lika bra om man säger sig vilja ha tre meter sjörting. Domestik kan ni också kommendera fram, däremot är jag inte säker på att ni bleve lika bra förstådd om ni helt rätt och slätt bad att få köpa foder. Det gamla vikingalynnet sitter i, än ge vi oss ut i ledning till främmande land och komma hem lastade, dock tyvärr inte med guld och ädla stenar utan kånkande på främmande glosor som skimra så grant fastän vi inte riktigt veta hur de skola användas. I ett politiskt tidningsinlägg vars författare förmodligen gärna lyser med lånta fjädrar anklagades härom dagen en motståndare att i sitt stridsätt grimera för mycket. Förmodligen menade han grimasera ty inte vill man väl påstå om en aktad politiker att han sminkar sig? Det lustiga är att det fins folk som tro sig vara desto finare ju mer de använda denna slags niggersvenska.

Politiken är förresten på tapeten och remisdebattens stora förpostfäktning eller skenmanöver hur man vill ta det har passerat under sedvanligt vapenbrak. De enda som höllo sig tysta voro damerna vilket tycks vara en väl långt driven lydnad under Pauli ord om att kvinnan bör tiga i församlingen.

Undervisningsfrågorna debatteras med den vanliga klagan över skolornas lyxbyggnader. Ingen säger dock något om lyxläsningen som tycks bedrivas värre än förr. Ty i det fallet äro pedagogerna oomkullrunkeliga. Men vilken roll spelar denna överdrivna lärdom ute i livet? Har ni hört någon om vilken det sägs: »stackars karl, det gick illa för honom, och det måste det ju han kände inte Schmalkaldiska artiklarna» eller »man visste att han skulle misslyckas i livet, han kunde inte ens räkna upp departementen i Frankrike.» Nej inte ens om han kan rabbla vartenda språk i katekesen tror jag hans etiska packning vara tillräckligt välförsedd för den dryga ökenfärden genom livet. Tänk om man istället för att plugga en mängd årtal använde tiden på att lära barnen något så enkelt men ändå inte för ofta förekommande som hövlighet i umgänget, främst vörnaden för ålderdomen och akningen för kvinnan. Tänk om — nej nu stoppar jag annars kommer skolöverstyrelsen att med ett särdeles lärt ord, helst på latin, visa hur oerhört det är att begära att Sveriges ungdom skall fostras på något annat sätt än som just sker.

Vem vill ha Iduns fadderbarn?

Den som bland de många hungrande små vill taga sig an ett Iduns fadderbarn, förbinder sig att betala antingen 10 kr. pr månad i sex månader, för vilka pengar barnet då blir bespisat på Rädde Barnens barnbespisning, eller 20 kr. i månaden under samma tid, då barnet får både mat och annan nödortft. Rädde barnen övar all nödig kontroll.

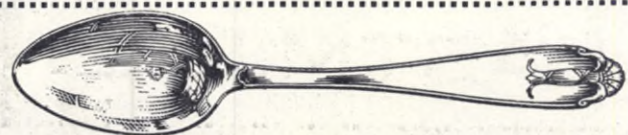
Man kan i alla fall trösta sig med att förhållandena äro annorlunda än förr då t. ex. lärjungarna hade till minnesövning att räkna upp bibelns böcker baklänges och hoppa över varannan. Så gick det till i »katedrullan» i Uppsala när frih. Gustaf Cederström, vår målarkonsts grand old man var skolpilt. Emellertid ser han sin skoltid i ett försonande skimmer och med ett småleende erinrar han sig dess många originella personligheter, främst rektorn Annerstedt som trots den höga åldern var så livskraftig. Då han redan var pensionsmässig vände sig eforus ärkebiskopen vänligt till honom med en fin påstötning om inte rektorn önskade vila. »Nej eders högvördighet, jag har provat mig själv och bestått provet,» svarade Annerstedt. På ärkebiskopens nyfikna fråga vari provet kunde bestå blev svaret: »Jo först böjer jag huvud till fot 3 gånger 3, så häver jag mig på armarna 3 gånger 3 och så vandrar jag runt staden genom 7 kyrksocknar och så länge jag kan det, så länge stannar jag vid läroverket.» Ärkebiskopen blev förmodligen förstummad inför detta kraftprov som åtskilliga rektorer i riket skulle bli bet på.

Friherre Cederström är en utmärkt berättare och det skall säkert glädja Iduns läsekrets att höra att han snart kommer att här skriva en del minnen från sin barndomstid.

Med denna angenäma nyhet skulle jag kunna sluta men eftersom jag råkat in på politikens område kan jag inte underlåta att trycka av några nyligen nedskrivna ord av den bekanta engelska författaren Chesterton. Kilbom kan lägga dem emellan bladen i sin katekes härnäst han far ut för att predika att egendom är stöld: »Det är normalt för en människa att äga. Han kan möjligen undvara ägodelar därför att han är ett helgon eller han kan få dem bortstulna av en tjuv; därför att en man kan offra sin hand för himmelrikets härlighet eller mista den genom djävulska påfunder. Men har han fått en hand så är det för att den skall ha något att hålla; inte alltför mycket men något i alla fall, och inte någon annans utan sin egen tillhörighet. Denna egendoms känsla är ursprunglig och inte konstlad och just därför är hela kommunismens filosofi absolut falsk. Felet med kapitalismen är inte att handen som håller något är en enskild persons hand utan att det är en enstaka hand. Med andra ord inte att den handen är fylld utan att den lämnar så många händer tomma.»

Det kunde ha tillagts något om att de fulla händerna ofta ägas av tomma hjärnor. Men det är ju en annan historia.

Celestin

NYTT SVENSKT **VASAMODELLEN**
MATSILVER

Tillverkare: GULDSMEDS AKTIEBOLAGET I STOCKHOLM

Säljes i varje förstklassig juvelerareaffär.

KONUNG OSCAR OCH JENNY LIND

OTRYCKTA BREV FRÅN MONARKEN TILL SÅNGENS DROTTNING.

DE FLESTA SVENSKAR TORDE oemotståndligt förnimma en fläkt av svensk-internationell storhetstid, då Jenny Linds namn nämnes. Få svenska namn ha som hennes burits på ryktets vingar över världen. Gravyrer och tavlor med hennes porträtt hänga ännu i dag på en hedersplats i många engelska hem. Hon är faktiskt — hur sällsamt det än kan låta — alljämt ett namn som lever och ihågkommes icke blott av en begränsad krets av musikintresserade utan av en bred publik. »Nordens näktergal» är ett outplånligt minne i en snart förgången generations hjärtan. Men hennes namn skall aldrig dö. Minnesstenen i Westminster Abbey — om intet annat — hugfäster det för alla tider.

Det måste alltid för svenskar förbli mer än en vanlig salongsensation att möta Jenny Linds dotter. Hon bor, som bekant, i London. Hennes namn är Mrs Raymond Maude, O. B. E. De tre stora bokstäverna efter namnet äro en påminnelse om, att Mrs Maude under kriget utförde ett av brittiska regeringen genom »Order of the British Empire» publikt uppskattat arbete.

Mrs Maude är fjärran från den traditionella typen av berömda mödrars döttrar. Hon är med andra ord icke alls något bleklagt försök att verka kopia av en stor mamma. Hon är i högsta grad en självständig och egenartad personlighet. Jag bekänner, att Mrs Maude's impulsiva, humoristiska och spelande självvioniska natur första gången jag såg henne på mig verkade som en uppenbarelse av något som måste ha tillhört hemligheten i Jenny Linds fenomenala framgång. Endast ett sällsynt rikt och bärkraftigt temperament skulle ha kunnat förmå att förvandla ens den klangrikaste stämma till det mirakel av skönhet som var Jenny Linds gåva till hennes samtid. Av sådant temperament har Mrs Maude fått mer än ett stänk ilyckligt arv.

Det kan törhända intressera att höra, att Mrs Raymond Maude som ung ofta fick höra sin mor säga:

— Du har en vacker röst. Om du blott arbetar riktigt flitigt under fem års tid, så kan du bli en duktig sångerska.

Och när Mrs Maude berättar den lilla historien tillägger hon med en glimt i ögat: — Den där utsikten till fem års träget arbete avskräckte mig...

Hon föredrog att gifta sig tidigt och sätta eget bo. Men därför förkvävdes icke den musik som fanns i hennes blod. Musik och sång ha alltid haft ett hem inom hennes väggar. Man behöver icke betrakta Mrs Maude länge för att känna att man är i trollkretsen av en musikaliskt präglad personlighet. Mrs Maude hör till dem vilkas väsen fångat i sig musikens själ. Hon besannar ens aning, när hon slår sig ned vid pianot.

En ny Jenny Lind bebådas från London och det en som har de bästa anor att åberopa, ty det är Jenny Linds egen dotterdotterdotter, som inget hopp om att bli en stor sångerska även hon. Jenny Linds minne vårdas ömt i London, där ej mindre än tre nu levande generationer härstamma från vår berömda landsmaninna. Därom berättar Iduns Londonkorrespondent i följande skildring av ett besök hos Jenny Linds dotter.

Tre generationer. Från höger: Jenny Linds dotter, Mrs Raymond Maude, hennes dotterdotter Mrs Lind Gregory och dotterdotterdotter Miss Barbara Lind Gregory, som till utseendet mycket påminner om Jenny Lind.

Det ligger något rörande vackert i den kärlek varmed Mrs Maude känner sig knuten icke blott till svensk sång och svensk musik utan även till den svenska sångens och musikens utövare.

”Som doften av en underbar saga”.

I sitt vackra hem bevarar hon många intressanta minnen efter sin moder. Det bör vara — och är förvisso — en inspiration för den svenska sångens och musikens barn, som hittat till Jenny Linds dotters dörr i världsstaden, att få beskåda dessa dyrbara klenoder. De äro som doften av en underbar livets saga, en av de underbaraste sagor som någonsin upplevts...

Där är en intressant pennteckning från

en konsert i Klara kyrka. Den ägde rum år 1850. Det är vemodigt att tänka på, att det var ett av de sista tillfällen då Jenny Lind sjöng i Sverige.

Samlingen av gåvor från högtstående personer i olika länder är rikhaltig. Bl. a. bevarar Mrs Maude en sällsynt vacker kaschmirschal, en gåva av Stor-Britanniens härskarinna, drottning Victoria.

Det är ett drag i Jenny Linds karaktär, som man oupphörligt påminnes om, när man bläddrar i den bok, där den stora sångerskan gjorde anteckningar om sina uppträdanden i operor och på konserter. Det är hennes givmildhet. På varje sida hittar man orden »för välgörande ändamål», »för de fattiga», »till förmån för scenarbetarna» o. s. v. Det är kuriöst att observera, att dessa anteckningar först göras på modersmålet men sedermera uteslutande äro uttryckta på engelska. I ett brev utbrister hon:

»Det är i sanning en stor glädje och en Guds gåva att få förtjäna så mycket pengar och att sedan få bistå sina medmänniskor med dem.»

Sitt fosterland glömde hon aldrig. Det bodde i hennes tankar. Hur intensivt fattar man av hennes omskrivning av texten till melodien i »Ack Värmeland du sköna»:

O, Sverige, du mitt gamla, mitt dyra fosterland!
Till Gud och Dig var sjungen all min levnadssång!

Mrs Lind Gregory, Mrs Maude's dotter, har i likhet med modern begåvats med en vacker om än icke särdeles stor röst. Hon gifte sig 1904 med Mr John Duncan Gregory i brittiska utrikesdepartementet. Deras äldsta dotter, Miss Barbara Lind Gregory, påminner till sitt utseende rätt mycket om sin mormorsmor. Men hon kommer säkerligen att på ett ännu mera påtagligt sätt föra familjetraditionerna vidare. Hennes röst anses vara utomordentligt vacker. Helt nyligen har hon på allvar tagit itu med dess utbildning. Hon synes också ha en sångerskas inre drivkraft starkare utvecklad hos sig än den varit hos mor och mormor. Redan som barn brukade hon ofta slå sig ned vid pianot och helt obesvärat sjunga även ganska svåra sånger.

De brev, som Idun, i samband med den här återgivna, för Idun särskilt tagna fotografien av Jenny Linds tre efterkommande generationer, är i tillfälle att framlägga för sina läsarinor, ha aldrig förut sett trycket. De tala för sig själva och äro — alldeles fränsett det personhistoriska intresset — kulturdokument av smittande charm. Vem kan undgå att betagas av den sirliga men ändock av en äkta och djup hjärtlighet präglade stilen i prinsens hyllning till den världsberömda sångerskan. Det är en för

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

Å T T A A N G E N Ä M A K V Ä L L A R

FÖRESTÅ YTTERLIGARE MEDLEMMARNA I IDUNS KVINNOKLUBB UNDER DENNA SÄSONG.

SÄLLAN HAR VÄL EN IDÉ SLAGIT så ögonblickligt och grundligt an som den, vilken tagit form i Iduns Kvinnoklubbar. Det är som om alla kände på sig att här kom något nytt som behövdes. Nu hoppas bara klubbens styrelse med fru Marika Stjernstedt i spetsen att den skall få hjälpa till med organiserandet av liknande Idunklubbar i orter utom Stockholm. Början har som nämnt redan gjorts i Malmö, där fru Marie Louise Donnér står för anordningarna och mottager anmälningar.

Vi tro, det kan vara av intresse för klubbens medlemmar att se det program, som styrelsen tills vidare utarbetat för vårsäsongen. Naturligtvis förbehåller sig styrelsen rätt till omkastningar i programmet — men av mindre värde skall det under inga förhållanden bli.

Klubbens sammankomster komma att allt framgent hållas varannan onsdag på Fenix, Adolf Fredriks Kyrkogata 10, där vi funnit en mycket trevlig lokal. Varje gång blir det samkväm, då te serveras med bredda smörgåsar till 1:50. Tebiljett bör lösas vid ingången. Inga andra än klubbmedlemmar äga fr. o. m. tredje sammankomsten tillträde till mötena. Anmäl er därför snarast som medlem på Iduns red.

Den 6 februari följer nästa sammankomst med föredrag. Den som då uppträder blir en dam, som vi nog alla hört talas om men som blott få haft tillfälle att se och ännu färre att höra: grevinnan Fanny Wilamowitz von Moellendorff. Hennes föredrag — som naturligtvis blir på svenska — kommer att handla om

alltid begravd tids förnäma takt som slår en till mötes ur dessa brevväxlingar.

Till

Fru Jenny Lind Goldschmidt!

Ehuru väl Ni, min Fru, sedan många år bott utom våra gränser, och, helt naturligt, genom många personliga band numera måste känna Er fästad vid England, så är jag dock övertygad att Edert sinne lag fortfarande är Svenskt, och att Edert hjerta, så mäktigt af ädla rörelser och stora hänförelser, fortfarande klappar lika varmt för det gamla fosterlandet, som sett Er födas, och nu är stolt öfver att i Er helsa en dotter. Vid många tillfällen har Ni bevisat kärleken till Sverige med Edra gerningar, och därför kommer jag också nu till Er, med tillförsigt framställande en önskan, vilken — jemte det den är min egen lifliga — numera blifvit äfven hela den Akademi's, der jag f. n. har uppdrag att föra ordet.

Det torde icke vara obekant att Kgl. Musikaliska Akademien, stiftad år 1771 af ett snille på Sveriges thron, innevarande år fyller sitt första sekels mått, och Akademiens ledamöter hafva af denna anledning beslutat fira Dess Jubelfest instundande November månads början eller sedanast den 15:de i sagda månad. En särskildt Festkommitté är tillsatt för detaljerna. Programmets grundlinier äro uppgjorda.

Den egentliga Akademiska festsammankomsten skulle först ega rum, då ett historiskt festtal skulle af Praeses hållas, hvil-

Grevinnan Wilamowitz, Iduns kvinnoklubbs nästa föredragshållare.

»Septemberdagar i Darmstadt och novemberdagar i München». Och det blir sanneligen omväxlande och spännande dagar klubbmedlemmarna komma att på en kort timme uppleva i grevinnans sällskap. I Darmstadt är det den nu så omtalade för att inte säga omskrivne filosofen Keyserlings »Vishetsskola» som vi få göra en titt in i, och det blir nog inte tråkigt. Från vishetsskolan går så färden till München, där vi få vara med om konspirationerna och oroligheterna kring Hitler.

Den 20 februari blir det syafton efter vedertaget program: det vill med andra ord säga att det skall bli rikt och omväxlande

ket skulle illustreras på passande sätt med exempel ur svenska tonkonstens historia, alltifrån »Kämpen Grimborgs visa» till Lindblads »Drömmar».

Derjemte tänkte vi att ett par dagar senare, i någon dertill passande kyrka, gifva en stor Concert, hvars inkomster, sedan båda festdagarnas utgifter vore betäckta, borde tillfalla Akademiens stipendie-medel.

På Kapellmästaren Normans förslag har Kommittén bestämt sig för någon af Händels herrliga Oratorier. »Messias» är nyss gifven i Upsala, något annat vore alltså att föredraga.

Skulle Ni, min Fru, vilja förhöja glansen av den svenska Musikaliska Akademiens Jubelfest genom att i Eder födelsestad sjunga på denna Concert, uti ett af Er sjelf valdt Händels-Oratorium?!

På det flydda seklets stjernhvalf strålar Jenny Linds namn med de klaraste lågorna.

Den glans, som svensk tonkonst och sång kunnat förvärfva hafva vi, mest af alla, Jenny Lind att tacka för.

Uppriktigt sagdt, en sådan fest, på en sådan dag, skulle blifva ofullkomlig såframt icke Jenny Linds stämma dervid höjdes!

Omöjligt kan Ni väl tro att jag ämnar blott säga några complimentier eller tomma fraser; sådant vore i sanning ovärdigt både Er och mig. Nej, jag uttalar blott den känsla, som otvivelaktigt ligger och måste

men med plats för improvisationer och överraskningar.

Den 5 mars följer nästa stora trumf: då kommer doktor Lydia Wahlström, som ju räknas som en av vårt lands främsta kvinnliga talare, rolig, full med nya synpunkter, att hålla ett föredrag. Det kommer att handla om kvinnlig uppfostran till hälsa och ohälsa. Synpunkterna bli delvis desamma som de vilka framlades i hennes föredrag vid Kvinnornas Idrottsriksdag, men publiken blir ju nu i stort sett en annan.

Den 19 mars ny syafton. En annan av våra författarinnor i främsta ledet, fru Anna Lena h Elgström, läser då upp en av sina noveller. Det blir ett stort nöje att höra henne, i synnerhet som det är ytterst sällan hon framträder offentligt.

Den 2 april håller författarinnan fru Frida Stéen hoff föredrag. Ämnet blir »En gammal kärleksroman från 1600-talet i nutidsbelysning» — och man kan vara säker om, att den nutidsbelysningen kommer att avslöja mycket.

Den 16 april ånyo syafton med uppläsning av författarinnan fröken Fia Ohman — sannolikt någon reseskildring — och musik. Den 30 april föredrag och den 14 maj syafton kombinerad med utflykt till något trevligt utvårdshus.

Ingen är missnöjd med programmet, eller hur? Och då är det ändå möjligt, att vi kunna antingen under vårsäsongen eller till hösten bjuda på ytterligare en sådan attraktion som föredrag av dr Alma Söderhjelm.

ligga hvarje musikaliskt bildad svensk om hjertat, och jag uttalar densamma i en Akademi's namn, hvilken räknar för en oförgätlig heder att, ibland de utmärkta mäns och kvinnors namn, hvilka pryda hennes första sekels matriklar, hafva fått räkna det öfver hela världen frejdade namnet Jenny Lind!

Akademiens anhållan är alltså, att Ni måtte komma hit till Jubelfesten, samt, genom deltagande i den stora kyrkoconcerten, förläna hela festen sin bästa högtidsglans. Mätte Ni, min Fru, ej afslå denna Akademiens, genom mig nu framställda begäran!

Jag utbeder mig svar, så fort Ni kan bestämma det, och beder få meddela att jag blifver kvar här till den 3 Juli, hvar efter jag troligen under några veckor ämnar gästa London.

Bedjande om helsning till Professor Goldschmidt ifrån mig, och räknande äfven på hans biträde för att förmå Eder uppfylla vår nu framställda begäran, slutar jag,

min goda fru J. Lind Goldschmidt, nu med att teckna mig, högaktningfullt, tillgifne

Oscar.
Stockholm, Arffurstens Palats, den 17:de Juni 1871.

Trots denna bevekande vädjan tycks sångerskan ej haft tillfälle att den gången komma till Stockholm. Det andra brevet lyder:

Min goda Fru Goldschmidt!

At konstens tempeltjenst har Ni under tidigare lefnadsdagar egnat Eder rika själs

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRANKÄLLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

ALÖ.

Något praktiskt i stället för Julius Cæsar?

JAG HAR EN FLICKA PÅ 11 ÅR OCH en på 14. Om kvällarna, när jag hör dem läsa sina läxor eller resonera om dem, har jag fått åtskilligt att fundera över. Tiden tvingar ju en mor att vara praktisk, isynnerhet när hon som jag har fem matfriska och slitduktiga barn och de flesta äro flickor, och jag kan omöjligt låta bli att känna mig litet upprorisk när jag hör vad allt man i flickskolorna offerar tid på att inpränta i lärjungarna. Det är naturligtvis mycket intressant att veta, att Cajus Cassius år 49 slöt sig till Pompejus samt kämpade vid Pharsalos, men hjälper det oss så värst långt här i livet att veta det?

.....
ädlaste gåfvor, samt derigenom icke blott gjort Edert namn odödligt, utan äfven fäst vackra blad in i Edert fäderneslands herrliga och rika minneskrans. Under ett sednare tidsskifte har Ni med frikostig hand delat med af de egodelar Edert trägna arbete som konstnärinna förvärfvat, för att åt andra göra den väg lättare, Ni själf åt Eder så kraftigt banat. I detta berömliga uppsåt har Eder make på det hjertligaste deltagit, och derföre gäller min tacksamhet Eder båda gemensamt. Det är mig synnerligen kärt att fjerran från hemmet finna sådant sinne och sådan frikostighet utöfvad mot ett ej förgäta fosterland.

Jag beklagar att det ej lyckades mig råka Eder vid Edert sednaste besök här. Då jag kom till Stockholm stod Ni just i begrepp att afresa, och mitt bud torde knappt hafva råkat Eder. Jag fick alltså icke då mundtligen uttrycka min tack, och göra det meddelande, som jag nu i dess ställe skriftligen vill delgifva Eder, nemligen att jag till ett synligt erkännelse-tecken af Eder samt Eders mans förtjenster och frikostighet, utnämner honom till Rid-dare af Vasa Orden, och att jag ämnar datera denna utnämning på Oscarsdagen.

Jag önskar till Eder godhet få rekommendera två unga svenska sångerskor. Den ena är Amalia Riego som min syster uppfostrat och som Ni ju redan känner. Den andra är Maria Friberg, som jag låtit studera utrikes, dels hos Viardot dels hos Nissen Salomon, hon har en bra mezzosoprano (närmare alt) mycken intelligens och flit — men klen helsa. Jag hade fått anledning tro att hon skolat erhålla engagement i Petersburg till våren, men i dessa för Ryssland ofördelaktiga penningkrisers tid förfaller, tyvärr, detta löfte efter som jag tror. Derföre har jag låtit henne få komma till England för språk och musikstudier, på det hon i värsta fall må lära att hederligt försörja sig som lärarinna. Var god emot henne, det är allt hvad jag begär. Och om Ni kan i ett eller annat hänseende gifva henne råd och äfven tillfällig handledning uti sång, så gör det, såsom god Svenska.

Med sann högaktning och känslor af uppriktig välvilja förblifver jag Eder välbägvägne
Oscar.

Bestämt skulle flickorna ha mera nytta av att lära sig något rent praktiskt som de ha verkligt behov av ute i livet. Jag menar naturligtvis inte, att Roms och Greklands klassiska historia skall uteslutas från skolschemat, men den tar för stor plats. Mera kortfattat, får jag be, till förmån för annat!

Ty det är ju nu så, att flickorna måste ut att förtjäna sitt bröd så fort de äro färdiga med skolan och inte längre kunna sitta hemma och vänta på ett gott gifte (fast jag inte tror, att Cajus Cassius gör större nytta i äktenskapet!). Är det djärvt att föreslå, att de därför bibringas litet mera praktiska kunskaper? Grundligare språklektioner, stenografi, bokföring — de flesta flickor komma ju i alla fall på kontor — eller ock rundligare tilltagna sy- och skolkökslektioner. Hälst förstås båda delarna!

Flickornas uppfostran ställer sig ju över lag så mycket dyrare än gossarnas. För det första skolgången. Nu kan de ju få tillträde till läroverken, men blir det därför så värst många som komma in? Så är det kläderna. För en pojke räcker det med en enda fin kostym, han begär inte mer och det behövs inte mer. En flicka kan däremot inte skickas på bjudningar i evigt samma klänning, hon måste ha flera ombyten och en hel del småsaker dessutom, som kosta pengar. Undra på, att en mamma, under den svåra ekonomiska påfrestningen, då kan känna sig smått retad av Julius Cæsar och Cajus Cassius, allt annat rätt onödigt lärdomsgods att förtiga. Skulle vara roligt höra några flera mammor med många flickor yttra sig i saken.

Mor till fem.

Denna trevliga idrottsdräkt,

Rämshyttedräkten, har framställts av Nordiska Kompaniet. Den är utprovad och gillad av Iduns idrottssakkunniga medarbetare, fr. Ragnvi Torslow. Kragen är nerfällbar, skärpet bör vara av läder, byxorna äro vida över knäet, men sitta åt ovan och under denna del. I bomullskaki — men de flesta föredraga väl covercoat — blir priset för dräkten 65 kr.

De stilla stunderna vid dagboken angenämare än nöjen utomhus.

Redan som skoltös började jag varjehanda anteckningar i en annotationsbok, som förstas blev förstörd. Kom så tonåren med sin sentimentalitet och höga luftslott samt den första förälskelsen — och en ny dagbok såg dagens ljus, även den förstörd, ledsamt nog. Så kom jag ut i världen som själfvörsörjande och i långa timmar vid en sjukbädd — som privat sjuksköterska i Stockholm — började jag ånyo mina anteckningar. Den nya boken hade till motto: »En tår från hennes öga föll, men stadigt sitt banér hon höll. Excelsior!»

Högtravande! — Som jag var glad, hurtig, vaken och intelligent är den rätt rolig att genomläsa nu efteråt. — Denna bok med sina 400 sidor räckte i många år.

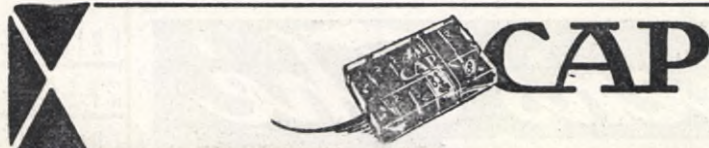
Så tog jag plats i landsorten, såg nya människor och hade nya upplevelser, hörde ett föredrag av dr Gulli Petrini, började fundera över kvinnorörelsen och annat mer, samt började del II av dagboken. Det var tider då det skrevs mycket i den och ofta, och det finns luckor då jag ej kände lust att bikta för mig själf en gång. Ånyo, sedan många år i Stockholmstrakten, har jag nyligen börjat del III. Ni kan inte tro vad det är roligt följa sin egen utveckling genom åren.

Så har jag en kompletteringsbok av kamerabilder alltifrån ungdomsåren. — Det är ej alltid endast på ålderns dagar man tycker om att se tillbaka och fastän jag står mitt uppe i en gagnerik verksamhet kommer alltid någon gång en stilla kvällstund då minnena uppstå och passera revy och jag tar fram min dagbok och lever om den eller den episoden. Eller ser jag mig själf, syskon och bekanta under olika perioder i kameraalbumet, ävensom hembyggdendens aldrig förgätna natur. Tro mig, dylika stilla stunder lämna angenämare minnen kvar än vanan att jämt utomhus söka nöjen och förströelser.

Syster A. L.

Den, som lättvindigt förpassar dagbokens existens till "förr i världen" och dömer den som ett onödigt tilltag för s. k. "backfischer" känner endast till ett slags dagböcker, nämligen dem, på vars sidor tredje personens personliga pronomen, maskulinum, dominerar, omspunna av mycken fantasi och litet verklighet. Det är väl att vi nu kunna anse dagböcker av sådan beskaffenhet höra till en svunnen epok. "Backfischer" nu för tiden äro merendels så pass upptagna av studier, sport och annat, att de inte ett ögonblick ens reflektera över att fantisera ihop sentimentala haranger i en dagbok. På sin höjd inskränka de sig till koncentrerade anteckningar. På samma gång som den unga flickans typ utvecklats och förändrats, har utvecklingen också krävt hennes dagboks förändring. Denna bok blir ju så småningom en studie av sin författare, antingen han eller hon vänt sig till den med sina intryck och tankar eller i den förevigat sina upplevelser. Allt-nog — dagboken lever än, därför att den fortfarande har sin uppgift att fylla. För den, som vill lära känna sitt eget jag och följa sin egen utveckling, är dagboken en ovärderlig hjälp. Men den ställer ett krav på oss: vi måste vara fullkomligt uppriktiga och sanna mot oss själva och tillämpa självkritik.

Jeune fille.

Sorterade Napolitaines:

Palmersy, Mjolk, Grädd-Krokantchoklad i originalförpackningar à Kr 1:—.

雀麻 Mah-Jong, det nyaste sällskapsspelet.

PÅ SENASTE TIDEN HA SVENSKARNA, enkannerligen stockholmarna, i tidningar och skyltfönster kunnat iakttaga det mystiska ordet Mah-Jong, och mången har undrat, vad detta är. Mah-Jong är ett från Östern kommande sällskapsspel, för vilket det numera rotfasta och nästan allenarådande bridgespelet måhända till en del får stryka på foten, ett faktum, som redan kunnat konstateras på andra håll i Europa samt i Amerika. Då så är fallet torde nedanstående redogörelse för den kinesiska gästen, som redan hunnit bli delvis svensk, ha sitt värde.

Mah-Jong-spelet är såsom sådant ingen nyhet. Tvärtom, fråga torde vara, huruvida något annat nu fortlevande spel i ålder kan tävla med Mah-Jong. Enligt forskares utsago har det i Kina kunnat spåras tillbaka till Konfusius' tid och har därstädes sålunda spelats i ett par årtusenden. Från äldsta tider förbehållet mandarinerna har det först i mitten på förra århundradet spritt sig bland den stora massan i Mittens rike samt underligt nog icke förrän för några år sedan kommit till Europa. I början av förra året började engelsmännen och framför allt amerikanerna att i allt större skala spela Mah-Jong. Uppköpare sändes ut till Kina för anskaffande av spel — man vet fall, där laddningar på över 50,000 spel hemsänts samtidigt. Mah-Jong-passionen grep folk och spel-raseriet har formligen spritt sig som en epidemi. En följd har naturligtvis blivit, att Kina icke kunnat förse den övriga världen med tillräckligt antal spel, priserna ha stigit oerhördt endast under senaste år, och en stor industri för tillverkning av imitationer har mångenstädes uppstått.

Vad är det då hos Mah-Jong, som kunnat åstadkomma en dylik rusning efter detsamma? Jo, först och främst dess egenartade charm jämte dess möjlighet till hasard, parad med en fordran på skicklighet för att kunna spelas väl. Ett spel består av 136, ev. 144, brickor ungefär av ordinära dominobrickors storlek, gjorda med ena sidan i elfenben, den andra av bambu, samt på bensidan graverade med färglagda mer eller mindre mystiska figurer. Därtill komma ett eller två par små tärningar samt en liten likaledes i ben svarvad ask innehållande fyra benplattor försedda med s. k. vindtecken. Till somliga spel levereras små benstavar att användas såsom betalningsmarker (lika väl kunna dock vanliga europeiska spelmarker användas) och oftast är det hela förpackat i ett vackert skrin. Beroende på kvaliteten variera priserna från några tiotals upp till åtskilliga hundratals, för att inte säga tusentals kronor. De äkta kinesiska spelen äro sällsynt läckra att hantera och häri ligger en stor del av deras charm. Utrymmet tillåter icke att närmare ingå på spelets detaljer, utan vi vilja endast nämna, att dess huvudprincip är, att sedan varje spelare — Mah-Jong spelas i allmänhet av fyra — tilldelats 13 brickor, genom att i tur och ordning taga en av de i en kvadratisk mur å bordet upplagda övriga brickorna, samt i dess ställe bortlägga en annan, fortast möjligt samla en grupp av

Den första av Mah-Jong-spelets fem grupper, "De tre drakarna": Chung, Fo och Pa. Den första är märkt med ett rött, den andra med ett grönt kinesiskt tecken.

Andra gruppen, "De fyra vindarna."

En av serierna, "Tecken-serien", omfattande 9 brickor märkta med kinesiska tecken för siffrorna 1—9.

Vem är Vivi?

En av Iduns läsare har bett tidningen uppge vem och vad författarinnan till den glada boken *Vivis resa* är. Idun har tyckt det vara lämpligast att hon själv gav svar på den frågan och här är det tillsammans med författarinnans självporträtt:

Jag får härmed på begäran meddela, att jag är storsinnad och ädel, huslig, barnkär och med gott sätt, men framför allt mild och överseende, även gentemot frågare i Idun.

Vad mitt utseende beträffar, har jag ännu inte fått pris på någon skönhetsstävlan, men det gör ju ingenting, bara man är snäll. Aldern vill jag helst inte yttra mig om. När man är grånad och vördnadsvärd och livserfaren, är det förresten högst ogentilt att fråga efter ens ålder. Sånt skall man ta reda på ändå genom spågummor eller bekantas bekanta. Jag kan emellertid göra en lätt antydning om, att den ligger mellan 18 och 50, om det skulle intressera några lugade spekulanter.

Är det någon mer upplysning, som önskas, exempelvis, vilken sorts tvål eller skosvärta jag begagnar, eller vad jag anser om det nuvarande politiska läget, så står till tjänst

Eder alltid lika förbundna
Vivi.

vissa kombinationer med ju högre poängantal, desto bättre. Beträffande dessa poäng och spelets möjlighet till hasard kan omnämnas, att enligt de av Svenska Mah-Jong Klubben antagna reglerna poängsumman för en färdig hand kan variera från 12 till 1,507,328 poäng! Med anledning härav har införts ett maximum, i allmänhet satt till 500 poäng. Det är också genom förmågan att snabbast kunna åstadkomma så högtbetalda kombinationer som möjligt i förening med det snart sagt oändligt stora antal variationer, vilka kunna förekomma, som spelskickligheten kommer in. För de flesta, som första gången se Mah-

Jong, synes spelet, och särskilt poängberäkningen, svårt att lära, men i själva verket är det hela lätt att sätta sig in i för att spela hjälpligt. Med praktik och övning kommer sedan skickligheten av sig själv. Genom århundradens lopp ha kineserna bragt spelet till en fulländning, där någon ytterligare förbättring synes omöjlig, men dock är spelet icke komplicerat.

Bland dess många tilldragande egenskaper må nämnas de spännande situationer, som ofta uppstå, då två eller flera spelare sitta med värdefulla händer och söka att först få sin hand färdig. I sammanhang härmed bör påpekas, att var och en spelar för sig, mot de övriga. Någon partner, som kommer med obehagliga »efterräkningar», förekommer sålunda icke, ett förhållande som måste räknas såsom ett värdefullt plus. Likaledes kan man knappast tala om att få en »dålig hand», ty även den vid spelets början mest hopplösa hand kan snart nog förbytas i en mycket värdefull sådan. Dessutom kan, i olikhet med månet kortspel, aldrig förekomma en hand, som så att säga »spelar sig själv».

Frågan om Mah-Jong kommer att stå sig, torde nog få besvaras med ja. För mången, som ej har en aning om eller överhuvud taget icke är road av kortspel, kommer spelet säkerligen att bli ett »gufundenes Fressen». Och författaren har sett flere exempel på, där s. k. »kortoxar», som föraktat allt vad andra spel heter, och vilka av nyfikenhet eller annan orsak satt sig in i Mah-Jong-spelets mysterier, ha blivit fullständigt »bitna» av detsamma. Har man en gång givit sig på detsamma, är man nog så att säga — såld!

Kina är stort, dess befolkning räknas i hundratals millioner, och naturligtvis ha en mängd variationer av spelets smådetaljer uppstått, särskilt beträffande poängberäkningen. De européer, sam vistats i olika distrikt av landet, ha därigenom fört olika spelsätt med sig hem, och man skall även finna, att den särskilt i England och Amerika som svampar ur jorden uppvuxna litteraturen på området knappast kan framvisa en lärobok eller instruktion, som är den andra lik. Just med tanke härpå har Svenska Mah-Jong Klubben i dagarna konstituerats för att, då spelet nu synes på väg att erövra även vårt land, såsom sitt främsta mål redan från början söka verka för införandet av ett så enhetligt spelsätt som möjligt.

CAS.

SUPERIOR
IMPERIAL
SPECIAL KINA

Drick Sundgren's Thé

FRIMÄRKS
SPECIAL
INDISK

KVINNLIGA IDROTTSMÄRKET HUMBUG?

KVINNORÖSTER OM VAD MÄRKET ÄR — EN PARODI — OCH VAD DET BORDE VARA.

Först och främst kan erinras om, att proven för erhållande av det kvinnliga idrottsmärket, vilket avbildas här bredvid i sin naturliga storlek, äro följande:

Grupp I: Simning 150 meter, simkunnighetsprov.

Grupp II: Gymnastik. Med godkänd form inför två av styrelsen för Svenska gymnastikförbundet godkända kontrollanter, kunna utföra en av de närmare angivna dagövningarna.

Grupp III: a) Marsch 25 km. på landsväg eller i terräng, maximum 6 tim.

b) Skidlöpning 20 km. i kuperad terräng, maximum 4 tim.

c) Velocipedritt 40 km. på landsväg, maximum 3 tim. 20 min.

När herrarna ensamma bestämde om märke för kvinnor.

Gymnastikdirektören, lärarinnan vid Gymnastiska Centralinstitutet fröken Ester Svalling var med bland sakkunniga, som 1912 uppgjorde förslag till ett kvinnligt idrottsmärke, och hon känner alltså till både förhistorien och vad den resulterade i. Riksförbundet hade anmodat fyra kvinnliga sakkunniga, säger hon, att hjälpa till med att sätta upp förslaget. Men när det var klart, slopades allt och herrarna satte sig och skrevo nya bestämmelser.

Kritik mot märket: De gymnastiska dagövningarna som erfordras för att man skall få märket, äro för obestämda. De kunna läggas lätta eller svåra eller så att de innebära nästan ingenting — det är alldeles godtyckligt.

Vad idrottsproven beträffar, så äro de helt enkelt tråkiga. Ingenting kommer fram genom deras utförande utom en viss uthållighet. Någon förövning behövs inte. Nej, då är skolflickornas idrottsmärke bättre — något i stil med det vore bättre, eller gärna för mig något i stil med det finska märket. Proven böra göras allsidigare, och de måste förutsätta en viss övning, utan att därför föranleda överansträngning.

Bort med alla märken!

Gymnastikinspektisen fröken Elin Falk företräder en ideellt-hygienisk synpunkt. Hon vill inte ha något märke alls. »Flickorna äro nog intresserade för idrott ändå, och finns det märke, drivas kanske de som bäst behöva idrott, bort från den, och de åter som ha märket gå och stoltsera.»

Promenad är intet idrottsprov.

— Visst behövs det ett märke, säger däremot en all round idrottsskvinna som fröken Ragnvi Torslow, men inte ett sådant som detta. Det är helt enkelt ingenting att ha. Många idrottsskivnor bry sig inte om att eröva det, då proven icke innebära någon egentlig prestation. Ett idrottsmärke bör ju förutsätta sådana prov, att kampen om det verkligen sporrar till ansträngningar. Men dessa prov äro sådana, att ingen normal människa behöver känna att de där proven kosta på något.

När på sin tid på Iduns initiativ ett kvinnligt idrottsmärke instiftades, så var ju tanken med det, att det skulle sporra det kvinnliga idrottsintresset. Men det märke, som kom till stånd, sedan vederbörande fullkomligt ignorerat kvinnliga sakkunnigas röster, blev närmast en parodi. Detta är åtminstone allmänna meningens inom kvinnliga idrotts- och gymnastikretsar. Vi återge här några röster, som bestämt fordra ett nytt, värdigare märke.

Tänk bara :att simma 150 meter på obestämd tid — då kan man ju ligga och kava sig fram hela dagen. Och när man får marschera 25 km. på en maximumtid av sex timmar, då hinner man sannerligen ta sig en rast på ett par timmar. De mest framträdande proven äro de gymnastiska. Deras omfattning är oproporcionerligt starkt tilltagen i förhållande till de idrottsliga provens. Men när gymnasterna själva säga, att de äro så gott som ingenting — då kan man tänka sig.

”Fult och dumt.”

Fröken Ingrid Larsson i Gävle, som är både idrottsskvinna och gymnast bekräftar de övrigas omdöme: »Inom gymnastikretsar anses det helt enkelt inte vara något att eftersträva det allra ringaste», säger hon. »Och ändå skall ju gymnastiken vara det svåraste av proven.»

Men när vi kommit så långt, att vi kunna klart döma om den kvinnliga idrottens mål och medel, låt oss då få icke blott ett nytt och bättre kvinnligt idrottsmärke utan även ett vackrare, för det som finns är då bra fult.»

Mor och barn.

En fotografipristävling för alla mammor.

Den förtjusande bild av fru Brunius och hennes dotter, som ses å detta nummers första sida, står som en synnerligen tilltalande illustration till vad det fotografiska objektivet kan åstadkomma av en sådan grupp, där moderskärleken utgör ledmotivet.

Överallt i Sverige finnes det emellertid lyckliga mödrar, som äro övertygade om, att även de skulle kunna förete mycket intagande bilder av sig själva och sina barn. Idun tror det också och vill ge dem tillfälle att visa det genom att inbjuda läsarinna att sända in fotografier av ”Mor och barn”. Som en liten eggelse utlova vi en present, bestående av ett guld armband, till ägarinnan av det kort som, enligt redaktionens mening, lyckligast förverkligat idén och således givit den vackraste bilden av Mor och barn. Tävlingsförslagen märkta ”Mor och barn” böra vara insända inom en månad.

Ett friluftsprogram, som borde kunna rymmas inom proven för märket.

Fru Karin Ehrnfelt ger i sin egenskap av all round idrottsskvinna och sakkunnig ett helt litet sympatiskt program för ett stärkande liv, som idrottsmärket skulle kunna tjäna som symbol för:

Ett idrottsmärke — om ett sådant nu skall behövas för att locka och egga kvinnorna ut till stärkande och välgörande idrott — skall göras så att det verkligen blir populärt och får med sig ej blott ett fåtal, utan massor av kvinnor och ej endast för en kort tid utan så att de bli hågade att bibehålla och utveckla de nådda färdigheterna. Fordringarna få ej göras för lätta, men ej heller överdrivas. Inom varje grupp av prov skall hälst finnas flera alternativ så att ingen intresserad behöver känna sig utestängd. Ett orienteringsprov efter karta och kompass skulle jag vilja rekommendera som särskilt givande. Så även tätliv under t. ex. 6—8 dagar, varvid vederbörande helt hänvisades åt sig själva, ordnade bädd- och vedfrågan samt själva lagade all mat av ett visst medfört förråd råvaror. Ett sådant prov skulle därjämte medföra ett obetvingligt behov att på liknande sätt år efter år förnya bekantskapen och kontakten med vildmarken — det mäktigaste erkännande idén med ett sådant idrottsmärke kunde erhålla.

Man kan hinna sova middag, medan man tar märket.

Gymnastikdirektören fröken Marrit Hallström, som också på sin tid var med bland sakkunniga, yttrar:

Många människor utöva ju den sunda idrotten för dess egen skull utan tanke på yttre utmärkelsetecken, vilket i mina ögon naturligtvis är det mest tilltalande. Emellertid tycks ett »märkeserövande» hava en viss dragningskraft på en stor del såväl män som kvinnor. Men ett märke måste vara så beskaffat att det hos den lycklige erövraren inger en viss tillfredsställelse över att hava kunnat klara de fastslagna fordringarna. Så är ej fallet med det nuvarande kvinnliga idrottsmärket. Där är t. ex. tiden för »gången» så kritiskt rundligt tilltagen, att jag tror, man skulle kunna hinna såväl äta som sova middag under den anslagna tiden.

Att slå kana är en bra sydsvensk sport.

Gymnastikinstruktrisen i Malmö fröken Maria Kärrberg instämmer i övriga här framförda synpunkter och tillägger:

Bland andra skicklighetsprov skulle jag vilja ha att »slå kana» (minst så och så lång) med turvis vänster och höger fot främst. Det är en vinteridrott som i Södra Sverige är lättare ordnad än skidåkning. Den är visserligen enkel, men vacker och välgörande och lätt att öva i närmaste rännsten. Och det är nog inte många vuxna som kunna hålla balansen på en lång kana med vänster fot främst.

En läckerhet

blir alltid en
hembakad
tårta om Ni
använder

RUMFORD Bakpulver
(Jästmjöl)

Ekonomiskt! Tillförlitligt! Lämna aldrig bismak!

L I K E N S T A T Y . . .

AV JANE GERNANDT-CLAINE.

HENNES SON STOD OCH DUSCHADE sig inne i badrummet. Men själv hade fru Malin Stare skyndat sig att bli färdig den morgonen, ty minuterna voro räknade. Med en förnimmelse att hon var ett och hennes handling ett annat letade hon bland papperen i sonens plånbok, tills hon hittade vad hon sökte — ett brev, som kommit i förra veckan.

Adressen var skriven på maskin liksom innehållet och hon hade sett, när hennes kära gosse smusslat in episteln bland sin övriga post. Meddelandet kom från en ung flicka och raderna voro icke många.

»Min älskade», stod det överst på sidan. »Jag stjal mig till några minuter på kontoret för att tala med dig, men vill inte stjäla mig till min lycka. Smygvägar vill jag ej ta min tillflykt till, lika litet som jag bryr mig om finter. Och vi skola icke förlova oss bakom din moders rygg. Mig vill hon ej höra talas om, men jag vet hur högt du älskar henne, lika högt kanhända som jag älskar min egen mor.

Kanhända, tänker jag omigen. Ty under hela min barndom var jag allt i livet för henne. Någon far har jag icke haft att lita mig till. Och kanske är det därför jag blivit så ömtålig i allt. Så rädd att på något vis fläcka eller kasta skugga över det djupaste i mitt hjärta. Jag vill kunna se människorna rakt in i ögonen nu liksom jag alltid gjort. Och jag tycker det vore värre, om jag gjorde mig skyldig till att gå krokvägar än om något dylikt skulle hända en annan flicka.

Döm mig icke med ovilja. Tro ej att mitt sätt att se sakerna beror på något slags egenrättfärdighet. Orsakerna äro av helt annan art.

Den rosenknippa du gav mig bär jag ännu vid bältet, och jag lägger några doftande blad i detta brev. Inbilla dig att jag plockat dem i den örtagård jag bär i mitt hjärta. Där regnar det alltid blommor över dig, min älskade. Men låt oss vara förnuftiga.

Din Gisela.»

Vilket brev, skrivet av en tjugoorig studentska, som nyligen fått plats på kontor. . . . Det uppgavs ha kommit till som ett hastverk, men förmodligen uttryckte flickan sig så där klokt för att ytterligare snärja en viss ung tok i sina garn. Ty, — tokens mor stoppade brev och plånbok tillbaka i sonens ficka med händer, som skälvde av brådska — icke kunde den där flickan tänka så där hederligt, när vanligt så kallat hederligt folk icke alltid såg gränserna mellan det tillåtna och otillåtna.

Det vill säga, nog visste hon att hon handlat som första, bästa ränksmiderska, hon, fru Malin. . . . Att gå och snoka upp andras brev var väl en handling, som vem som helst kunde skämmas för. Och hon skämdes, så pass rättskaffens var hon. . . . Så pass anständig — hon slungade detta ord i ansiktet på sig själv, i det hon händelsevis skyntade sin ganska eleganta silhuett i spegeln, där hon gick och ordnade ett och annat inne hos sonen.

Men om denne son, som var allt vad hon

En med gott humör gjord skildring av ett modershjärta vars hårdhet gentemot den blivande svärdottern i ett nu blir förändrad.

ännu ägde i världen med undantag av rikedom, anseende och en inflytelserik ställning, begått samma streck mot henne som hon nu gjort sig skyldig till gent emot honom, skulle hon ansett honom ovärdig sin tillgivenhet. . . . Han skulle ha förlorat varje spår av moralisk halt, han, hennes stolthet och glädje. . . . Aldrig skulle hon haft förtroende för honom mera. . . . Ty förtroende är något som kommer och går av sig självt, beroende på en inre värdighet, som hon, fru Malin, nu skuddat av sig. . . .

Trädgårdskarlen, som gick och krattade gångarna utanför hennes ståtliga villa, hennes husa, som bar in den ångande kaffepannan i matsalen, kokerskan vid sin spis, alla kunde de se ned på henne. . . . Hon blygdes så att hon ville gömma sig i garderoben och var så förtretad på sig själv att hon kunnat riva håret av sig. . . . Ansikte mot ansikte med sin bild i spegelglaset, undrade hon, om det var möjligt att ett så pass hyggligt yttre hos en dam av hennes ålder kunde dölja en så svart själ. . . .

»Ska jag någonsin kunna se folk i ögonen mera? var den tanke, som förföljde fru Malin den förmiddagen. Hon hade prövat sina krafter mot sonen, innan han for till staden, mot kokerska, husa och trädgårdskar, och märkte till sin skam att intet tycktes ha råkat i olag i hennes blick. Men det sjöd i henne. Hon hade ingen ro varken att sitta och läsa tidningarna eller skriva brev. Blotta åsynen av papper och penna verkade som ett slags straffpredikan. Och hon hade nog av det inre gissel, som inte ville lämna henne i fred. Stundtals kallade hon sig dum, rent av dum, men det hjälpte inte.

»Jag vill inte att min son ska råka i klorna på den där familjen», var ett uttryck, som oupphörligt for igenom hennes huvud. Och det kom ömsom i form av anklagelse, ömsom i form av försvar. Ty det bodde två fruar Malin inom henne. Den ena uppträdde som domare, den andra spelade rollen av brottsling. Och brottslingen var hennes verkliga jag. Domaren kom blott på tillfälliga besök i hennes inre, uppenbarade sig som en blix, hård, kall och så sträng som om han ej haft det ringaste med henne själv att skaffa.

Brottslingen var mera mänsklig däremot, alltför mänsklig. . . . Och i denna skepnad tyckte fru Malin sig äga en viss rätt att beklaga sitt eget jag. Var gång hon tänkte på den svärdottern sonen hade i beredskap åt henne, mumlade hon ett »aldrig» innanför sina slutna läppar.

Icke att hon hade något emot flickan själv, en slank och smidig ungdom, som arbetat träget inne på kontoret i sta'n, tills hon fick ferier i slutet av förra veckan. Det var familjen fru Stare icke kunde med.

Eller rättare sagt den unga damens mor, för detta operettsångerskan Bella Vengel, som lämnat scenen och inträtt i äktenskapet, då hennes flicka var hela sexton år gammal.

Maken och styvfadern var ett slags för detta tomtjobbare som det gått upp, och ned för lerfaldiga gånger och vars hela liv var en dans på lina i andlig måtto. Och ett sådant herrskap skulle en av traktens rikaste och — Malin Stare tvekade icke att understryka ordet — anseddaste fruar träda i närmare förbindelse med. . . . »Nej tack,» sade hon alldeles högt i sin ensamhet. »Aldrig med mitt samtycke åtminstone, så mycket du vet det, min gosse!»

Färgen steg i hennes kinder. Och så mån om sitt yttre uppträdande hon eljest var, gick hon som en soldat i exercisen, där hon sneddade ned till sin brygga, gjorde lös båten och satte sig till ro. Rörelse måste hon ha. Och hon skötte årorna så hårdhänt som om det varit de båda fruarna Malin, domaren och brottslingen, vilka avlöste varandra i hennes tankar.

Att hon handlat som en. . . . missdåderska var väl för mycket sagt, men som en icke fullt hederlig person, när hon snokade igenom sonens plånbok i morse, var ett sakförhållande, som icke stod att rubba. Och hon rubbade ingenting med undantag av årorna, vilkas jämna stötar i vattnet återstudsade i hennes inre.

Det hela blev ett slags tävlingskamp. Hårt mot hårt och våldsamt mot våldsamt. Och när hon rodde förbi den stuga, där fröken Gisela bodde den sommaren, kastade hon en hätsk blick upp emot kåken. . . . Vilken oreda skulle det inte råda där inne. . . . Ett lindanseri vad hushållsaffärenska beträffade liksom i fråga om allt annat. . . . Herrskapet hade inte en gång ett badhus, — men just som båten strök förbi den skyddade krok, som var familjens badställe, höll fru Malin årorna stilla.

Under de lutande björkarna syntes en slank, smidig gestalt med ljust hår — fröken Gisela — färdig att stiga ned i vattnet. Simdräkten hade hon icke tagit på sig. Kläderna lågo bakom henne på en sten och hon var naken från huvud till fötter. Men i det samma hon fick se damen i båten, lade hon den krökta armen för sina ögon och stod där orörlig och namnlös, lik en staty från svunna skönhetsvärldar, så hög och stolt och vacker i sin blygsamhet att fru Malin icke kunde ta sina ögon ifrån hennes uppenbarelse.

Detta var renheten. Det var vad de unga svenska flickorna äger ljusast av självmedveten blyghet. Och så kvinna hon var, kände den äldre damen sig stå inför ett mysterium, vilket fyllde henne med andakt som om hon trätt in i en kyrka. . . .

Ögonblicken runno som klara, tindrande droppar ned i tidens flod. Och de voro heliga. Men Malin Stare fattade sina åror och rodde bort. Ty vid badstället kunde hon icke stanna. Hon ville komma i enrum med det renhetsintryck, som fyllde hennes väsen. Och hon tänkte: »Den flickan skall gifta sig med min son.»

KLÄNNING BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI A.B. GÖTEBORG

En välgörande karamell,

utmärkt mot hosta och heshet, och därtill en godsak för stora och små är NISSENS BRÖSTKARAMELLER

JUST NÄR WILLIE TATHAM kysser Kitty Lake, kommer fru Tatham hem från Egypten, överraskar sin man i den skenbart vågade men i själva verket ganska oskyldiga situationen och förvandlas naturligtvis genast till en djupt kränkt och hämndlysten Messalina. Detta ger uppslag till Frederick Lonsdales lilla treaktare, »Vi ä' alla lika», som nu går på Komediteatern. Med den förargliga kyssen som utgångspunkt invecklas och utvecklas handlingen i pjäsen. Man konverserar och kommenterar, man möts hos den äkta mannens fader på dennes gods tillsammans med vänner och bekanta, man är älskvärd, underhållande och spetsfundig allt efter som det faller sig och reder till slut upp den äktenskapliga härvan med engelsk grundlighet sedan det uppdagats, att den förörättade frun haft sitt lilla äventyr för sig i Egypten. Allsammans är mycket smånätt och underhållande. Stycket är en typisk exponent på anglosaxiskt lustspel i den lättare men harmlösa stilen utan annat anspråk än att roa för kvällen. Det gör det också, huvudsakligast tack vare Sture Baudes utmärkta framställning av den äkta mannens fader, lord Grenham. Skådespelaren överraskade genom att skapa en ypperlig engelsk typ, både andligen och lekamligen. Man trodde hela tiden på denne godmodige, älskvärde lord med räven bakom örat och glimten i blicken där han går i sitt hem och strävar att ställa allt till rätta för andra men till slut faller offer för en välmenad intrig — mannen, som moraliserar över sina medmänniskors snedsprång men som själv ännu inte hunnit ur den farliga åldern. Kvällen blev hans.

Ellen Appelberg stod för regi och översättning samt levandegjorde på ett stillsamt sympatiskt sätt den förörättade frun. Man kunde dock mycket väl förstå att mannen, John Westin, skulle föredra att kyssa den strålande och förföriska Kitty-Lake-Esther-Roeck-Hansen redan omedelbart efter det ridån gått upp. Han var väl inte mer än människa? Och man hade gärna sett litet mer av denna paranta uppenbarelse. För övrigt var nästan hela teaterns ensemble i elden och bidrog efter bästa förmåga till aftonens underhållning. Dock saknades direktören själv och hans fru, vilket med ledsnad konstateras.

Blommor, applåder, rusning från salongen och en knuffande trängsel i utgångarna. I det fallet »ä' vi alla lika».

*

Från de tiljor, som ursprungligen helgats Offenbach men numera erövrats av revy och utstyrsel, har Axel Ringvall stigit över gatan till Vasateaterns åt farsen vigda tempel. Han har tagit med sig något av operettens lätta ande, dess tricks och piruetter men också sitt eget glada gemyt, sin jovialiska uppsyn och avrundade komik. Och han har omplanterat allt detta i den nya miljön, där han som Hugo Mas-

En av farssituationerna i »På hal is» med, från vänster: Olav Riégo, Axel Ringvall och Hilda Castegren. (Almberg & Preinitz.)

VINTERNATT.

Efter Gottfried Keller.

*Ej ett vingslag över hed och mo.
Ej ett ljus i himlens öde rum.
Under drivsnön jorden sov i ro,
under glashård yta sjön låg stum.*

*Upp från vattnets djup ett algräd sköt
och frös fast i isen med sin topp.
Ur dess slingor fram en havsfru flöt.
I den gröna spegeln såg hon opp.*

*Jag stod still och undrande jag såg
genom golvet tunna glas dit ned.
Utsträckt under mina fötter låg
hennes vita skönhet led för led.*

*Under isen, som oss skilde åt,
skyggt hon trevade med frusen hand.
Ej jag glömmer hennes kvävda gråt,
aldrig hennes ögons dunkla brand.*

SVEN SÖDERMAN.

Kronprinsen och kronprinsessan i det lysande sällskapet vid den festliga afton, som härom dagen var anordnad i Anglo-Swedish Society.

senbach i Arnold och Bachs lustspel »På hal is» skapar en bullrande vinhandlare i någon liten tysk kråkvinkel. När han dessutom fört med sig den breda publikens popularitet, var ju framgången på förhand säkerställd.

Stycket går helt i den gammalmodiga situationskomikers stil. Det handlar om toffelhjältar, som göra snedsprång och ragator, som kujonera männen på ett sätt, som i våra dagar lyckligtvis torde höra till undantagen. Om bortbytta kappsäckar, förfalskade telegram, inskränkta detektiver och ett ungt älskande par, som faller offer för andras obetänksamheter, skiljas från varandra i första akten och återförenas i den sista. Det hela är skenbart ofantligt tilltrasslat och ändå ofantligt barnsligt, enkelt konstruerat och lika enkelt uppkälat. Men det låg ändå en viss välgörande

friskhet över anrättningen, som kontrasterade bjärt mot den fadda boudoirdramatik man fått till livs på senaste tiden. Man kan kalla det för smörja om man vill, men det är i alla fall en smörja, som inte skadar någon människa varken till kropp eller själ. Och för den, som ej har för höga pretentioner, blir stycket en hälsosam gymnastik för skrattnusklerna.

Utom gästen från Oscarsteatern, kring vilken huvudintresset helt naturligt knöt sig och som skördade rikligt bifall för sin säftiga vinhandlarefigur, gav ensemblen prov på många goda typer. Fruarna Castegren och Norée voro två peppriga ragator med skinn på näsan och målföre i mun; de utvecklade hela tiden en hänsynslös energi och en brutal handlingskraft när det gällde att stuka sina äkta män eller locka ur dem deras innersta hemligheter. Den, som de gingo värst åt, var Victor Lundberg; och hans beskedlige, dråplige auktionskommisarie var det sannerligen inte mycket att hurra för när ridån gick ner. Detsamma kan sägas om Erik Berglunds lustiga detektiv, som till slut fick stryk av en mycket stark man och blev kastad utför traporna. Det unga paret spelades av Anna Carlsten och Olav Riégo, lagom intagande och lagom menlöst.

I regien stämde tids- och stilbegrepp inte riktigt överens. Det hade varit bättre att konsekvent genomföra en äldre ortsmiljö och moderera sådana repliker, som kom en att tänka på Stockholm i våra dagar.

Kvällen blev en publikframgång. I salongen viskade en äldre generation om gångna tiders lustspel på Södran. Så länge Ringvall åker på hal is, har teaterledningen all anledning att känna fast mark under fötterna. Ty människorna äro nu en gång sådana, att de föredra lätt gods framför tungt.

Clwe!

Våra Möbeltyger och Gardiner

Äro i förhållande till kvalitet de billigaste. Prover sändas. Precisera godhetsfullt vad Ni önskar. Söreningen Konstfåten, Göteborg.

5:—

Ett gediget och billigt praktverk Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen. Rek. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:—

Dockbröllop.

MIA OCH HENNES DOCKOR VORO bjudna till bröllop hos Evi, som var Mias allra bästa vän.

Det blev svårt att hinna med alla bröllopsdräkterna. Den snälla barnjungfrun hjälpte ändå till med både tvätt och strykning.

Nu hade Blondina just fått på sig sin fina, vita linonklänning med spetsar. Ah, vad hon var söt!

Blondina var Mias allra käraste älskling. Bröderna hade i ett obehagat ögonblick fått tag i henne och med en nål ristat fula skårör över hennes panna och kinder. Det var roligt att rista i det mjuka vaxet, tyckte pojarna. Mia blev så upprörd över deras elakhet, att hon kysste och kysste sin älskling, tills all färg försvann från hennes kinder...

Blondina såg nog därför litet sliten och avsigkommen ut, isynnerhet då hennes vaxansikte så småningom gulnat, men hon hade kvar sina klara, blå ögon och de långa, mjuka lockarna, som Mia kunde kamma, och därför var och förblev hon Mias älskling.

Den fina nya dockan, som senaste jul kommit från Petersburg, var stolt och förnäm med sin prydliga lockchignon, sina röda kinder och en skär släpklänning av siden, men hon var så ovänlig mot lilla Okki, att Mia ej riktigt kunde tycka om henne.

Okki var verkligen en sådan liten snäll gosse fast han bara hade svart porslins-hår, ja förrästen var helt och hållet av porslin, så att han ej kunde sprattla och fäkta som de andra dockorna.

Nu ville petersburgskan ej ha honom med, emedan han fått en liten syltfläck på sin vita kolt. Det rådde han ej alls för, ty den kom till då mamma Mia passade på att när hushållerskan vände ryggen till, sticka fingret i syltburken. Och sedan glömde mamma Mia att torka av fingret...

Det där tog petersburgskan ingen hänsyn till. Hon ville ej ha Okki med, och just då alla redan voro i ordning till bröllopsfärden, hände något förskräckligt!

Petersburgskan svepte med sitt långa sidensläp Okki ned från hyllan i dockskåpet.

Kratsch! lät det. Och där låg Okki på golvet med brutet ben. Stackars lilla Okki hur skulle han nu kunna komma på bröllopskalaset?

Mia blev så ledsen, att hon hade lust att lämna hemma den dumma petersburgskan, men när hon tänkte på, hur vackert hennes skära sidenklänning skulle ta sig ut i dansen, nändes hon ej göra det.

Den fina fröken fick därför pussa Okki och vackert bedja om förlåtelse, och då barnsköterskan raskt lackade fast Okkis ben med rött lack var allt bra igen. —

I bröllopsgården var allting i ordning. O, så vacker bruden var i sin luftiga slöja med en liten krona av riktiga myrtenblad och en röd silkesros med myrten i handen som brudbukett. Handskar skulle hon också haft, men sömmerskan hann ej sy dem.

Brudgummen fick ändå lov att ha handskar, ty han var officer, och en officer utan handskar är ingen officer. Bra påhittig var hemsömmerskan som kunnat skaffa både epåletter och blanka knappor, ordnar och sabel med gehäng, allt som hör till en riktig officer. Han hade till och

När radion berättar sagor.

HÄR SES EN RIKTIGT MODERN verklighetsbild, fotograferad en eftermiddag mellan fem och sex i en engelsk barnkammare. Det är nämligen »barnens timme», då de tanter och farbröder samlas som ha till sysselsättning att tala om sagor och roliga historier per radio. Flera telefoner kunna kopplas in på samma mottagare, och bilden visar tydligt barnens förtjusning och andlösa spänning, hur sagan skall sluta.

Fixeringsbild.

Här är lille Karl-Johan, men var är hans mamma? En bok i present tilldelas de tre först öppnade rätta lösningarna. Svar märkt "Fixeringsbild" inom en vecka efter numrets datum.

Fixeringsbilden i n:r 1 har rätt löst av Eva Carlsson, Strandbacka, Varberg, Harald Malmlöf, Josefsdal, Sala, och Dag Fjeldstad, Kiruna, Lapp-land, vilkas brev först öppnats och som alltså er-hålla var sin bok i pris. De flesta av lösarna ha inte uppmärksammat prinsessans krona.

Huller-om-buller-saga.

(I varje sats förekommer ett eller flera ord med omkastade bokstäver; dessa flyttas om så, att riktiga ord bildas!)

Det var hetrorö kallat. Den lilla rugknerone Murr stack gistikröft ut sin sifra tass ur boet och fick den full med snö — det rasade överallt snö från neranarg runt om. Låghrit — om man bara fått gå ut!

Men romrorke hade sagt: »I dag får du hålla dig inne hela dagen så pulvpläds som din tass är! Det lurar faror varlölte i skogen på små kerorar med sjuka tassar!»

Murr suckade och kände sig tyrckröft. Alla kessnony voro ute hela da'n, han hade inte sett en skynt av dem sedan steforkun. Kunde han hjälpa att bror Tipp i går datleilt honom en så fiktrag spark, att han ramlat från en gren och slagit sig?

Vad lovnirtal var hemsk!

Nu ropade ekormor: »Kom in, Murr, pappa har kommit hem och har med sig fullt av karlkese åt dig!»

Murr rusade cryvegölkil in.

Vad tallovrin var skön!

Huvudbry.

DOLDA TRÄD OCH VÄXTER.

Han framställde brottets motiv i olika belysningar.

Bland ungdom spelar Amor otaliga spratt.

Man hördes ropa nej, likaväl som jarop hördes. Det har blivit bättre sedan ny ordning infördes.

Nu måste väljas minst tre andra revisorer.

Min häst står i sin spilta i stallet.

Ståtligaste ryttaren vann priset.

Lösningar av uppgifterna i n:r 1.

Vad ha de för yrken: Lantbrukare, skomakare.

Siffergåta: Kardemumma, kammare, murare, kamera, Adam.

Ord och lek: Gungstol, ölsupa, matematik, minaret, ametist, rektangel, isbrytare, nageltrång, grönsiska = gömma ring.

Vad heter kamraten: Olle Pettersson.

Omkastningsuppgift: Vankelmod, artilleri, domestik, strålkastare, tamburin, ebenholts, nageltrång, alabaster = Vadstena.

med en plymagerad hatt, alldeles som de ryska storfurstarna, som engång rest genom staden.

Evis andra herr-docka var präst i lång, svart prästkappa och en lustig krage, som liknade lillebrors haklapp. Kanske var det lillens haklapp?

Efter vigseln var det festmiddag.

Där var köttfärsstek, hämtad färdig från Evis mammas kök och så kom choklad-soppa och snömos som dessert. Bröllopskrokanen var ståtligt uppbyggd av tre halva mandelkransar och ett sockerbröd; överst satt en ros och en myrtenstjälk.

Efter middagen spelade orkestern, — som var Evis mamma, — upp till dans. Främst dansade Mia med bruden och efter kom Evi med brudgummen. Hemsömmerskan och barnsköterskan kommo med, och så fingo alla dockor dansa av hjärtans lust. Brudens slöja fladdrade, så luftig och lätt, petersburgskans skära sidenkjol stod som en ballong, och allt var fröjd och gamman, tills orkestern slutade och Mias mamma kom fram för att hjälpa alla barnen.

Så åkte hela bröllopsällskapet hem i Mias och hennes mammas famn.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

ELISABETH von WACH-
ENFELDT.

F. frih. Fleetwood. Maka till
f. tullförvaltaren Fredrik von
Wachenfeldt, Hälsingborg.
75 år den 28 jan.

SOFIA DAHLERUS.

F. Klingenstierna, Stockholm.
Maka till f. stadskassören E.
Gotthard Dahlerus.
60 år den 28 jan.

GABRIELLA REUTER-
SKIÖLD.

F. grevinnan Oxenstierna,
Bräkne-Hoby. Maka till hä-
radshövdingen i Bräkne Hä-
rads domsaga Axel Reuter-
skiöld.
60 år den 26 jan.

INGEGERD REUTER-
SKIÖLD.

F. grevinnan Posse, Nyköping.
Maka till landshövdingen i
Södermanlands län, Lennart
Reuterskiöld.
60 år den 29 jan.

HILDA PETERSON.

F. Hellberg, Norrtälje. Anka
efter Red. Gottfrid Peterson.
60 år den 28 jan.

BERTHA BRAUNER.

Friherrinna, Norrtälje. F. von
Schmalensee. Maka till dir.
frih. J. R. G. Brauner.
50 år den 27 jan.

HILMA AF SANDEBERG †

F. Norman, Stockholm.
Anka efter kaptenen John
David af Sandeberg.
* 1835. † den 13 jan

MATILDA CHARLOTTA
KAHL †.

F. Blomberg. Kappelshamn.
Anka efter köpmannen och
engelske konsularagenten F.
W. S. Kahl.
* 1836. † den 3 jan.

MATHILDA LJUNG-
QVIST †.

F. Wistrand. Fagerhult. An-
ka efter kyrkoherden i Kast-
lösa, kontr.-prosten i Ölands
s. kontrakt, J. P. Ljungqvist.
* 1837. † den 5 jan.

AUGUSTA von ESSEN †.

F. Reuterswärd, Hälsingborg.
F. hovfröken hos drottning
Louisa. Anka efter kam-
marherren, greve Gustaf v.
Essen.
* 1839. † den 6 jan.

EBBA HJELM †.

Fru. Sundsvall. Anka efter
jägmästaren J. G. Hjelm,
Västerås.
* 1850. † den 10 jan.

AUGUSTA ÖSTERBERG †.

Anka efter grosshandl. Carl
P. Ö., Malmö. Genom ma-
karnas testamente har upp-
rättats hemmet "Carl och
Augusta Österbergs minne" i
Malmö.
* 1851. † den 8 jan.

ANNE-CHARLOTTE
LINDGREN †.

Dotter till kaptenen, frih. A.
G. Pfeiff. Anka efter hand-
landen Einar Lindgren.
Kristianstad.
* 1851. † den 13 jan.

AMANDA ACKZELL †.

F. Pettersson. Katrineholm.
Maka till byggnadsingenjö-
ren N. J. Ackzell.
* 1860. † den 5 jan.

EMMA HÄCKNER †.

Fröken. Dövstumlärlarinna,
Linköping. Dotter till bon-
destandsriksdagsmannen Jo-
nas Andersson, Häckenäs.
* 1861. † den 8 jan.

När ni firar er födelsedag

tacksam över det goda, som livet trots
allt svårt och mörkt i alla fall skänkt er,
så tänk på de små, vilka borde ha lika
mycken rätt — ja mer, eftersom de äro
barn, — till ljus och sol som vi alla,
men för vilka deras födelsedag sanner-
ligen icke var någon lyckodag. Sänd in
ett belopp till Iduns Redaktion, Stock-
holm, under beteckning "Födelsedagen",
och vi skola låta det komma de fattiga

IVA von FRISENDORFF †.
F. Lindberg, Djursholm. Maka till kaptenen,
friherre C. von Friesendorff.
* 1874, † den 5 jan.

Iva von Friesendorff.

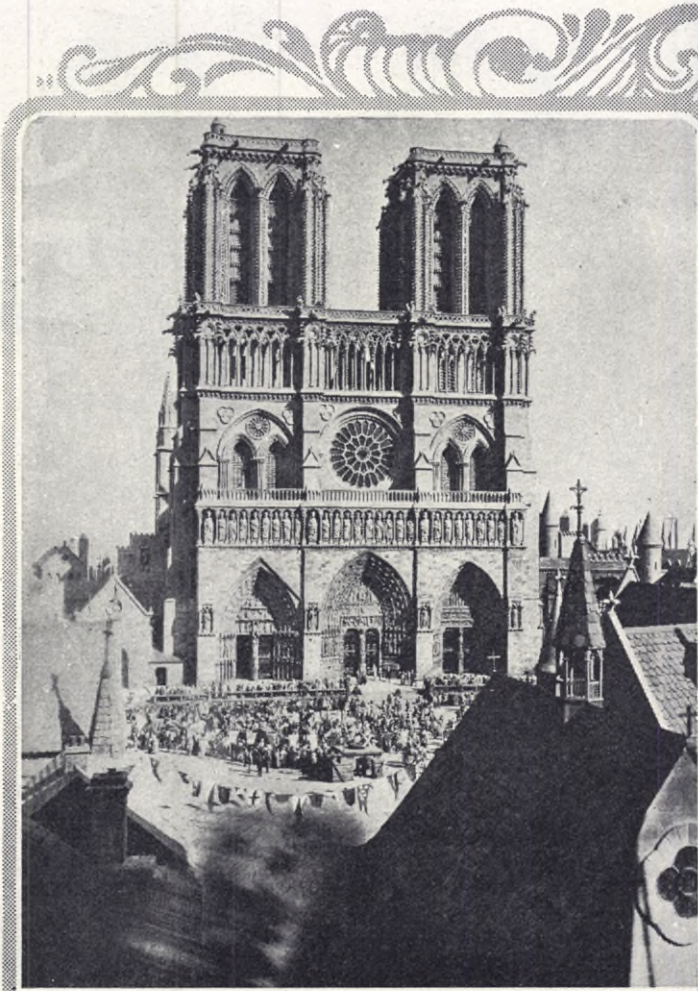
Ebba Paues.

och hungriga små till godö. Eller anmäl
er som medlem av "Iduns förening Fö-
delsedagen", och förbind er att på varje
eder födelsedag anslå minst en krona till
samma ändamål, och vi sända eder då
varje år på er födelsedag en postanvis-
ningsblankett ställd till insamlingen. Vi
hoppas så, att insamlingen med tiden
skall ge så mycket, att vi kunna upprätta
något mer bestående, en barnkoloni eller
ett barnhem — något i stil med den Gö-
teborgska "Födelsedagen".

EBBA PAUES †.
Lärlarinna vid sinnesslöanstalten Möllewängs-
hem, Lund. Dotter till kaptenen A. F. Paues.
* 1877, † den 9 jan.

DEN VITA DUKENS ÄVENTYR

På "Ringaren i Notre Dame", efter Hugos mästerverk, har som vanligt i fråga om historiska filmer nedlagts stora kostnader. Här ser man t. ex. hela den härliga kyrkan med omgivande medeltida byggnader rekonstruerad särskilt för filmen (Universalfilm).

Trilby, efter de Mauriers mycket lästa bok, har svensk publik förut fått se som en omdebatterad teaterpjäs. Filmen har inspelats i Amerika, men den parisiska koloniten med ateljéscener etc. har bibehållits. I den här återgivna scenen ser man konstnärmodellen Trilby och hennes hypnotisör Svengali. Trilby, som har en vacker röst, men är totalt omusikalisk, hypnotiseras av Svengali därefter att hon under hypnos sjunger oklanderligt, och Svengali skördar stora triumfer med sitt offer.

"En piga bland pigor" i pigkammaren med Magda Holm och Nils Lundell i huvudrollerna.

Jätten Aasen i Harold Lloyds nya film "Blixt och dunder". Aasen är norrmän och tillhör en amerikansk cirkus som "världens största jätte". Han hade aldrig filmat förrän i "Blixt och dunder", och arbetet tog så på hans krafter, att han beslöt att inte göra om det, utan återvända till det lugnare cirkusarbetet.

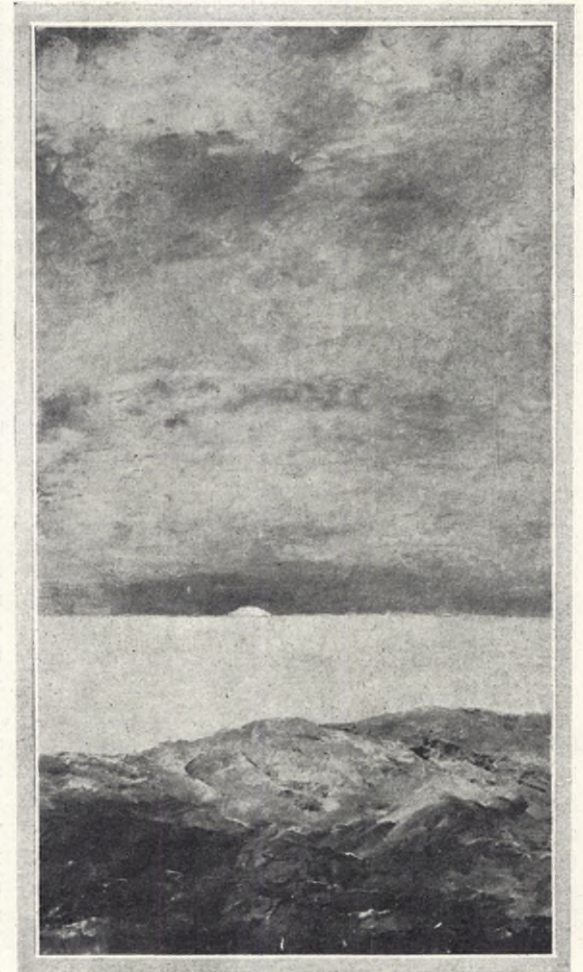
"33,333" lovar att bli en lyckad svensk filmnyhet. Denna bakgårdsscen med Stina Berg och Nils Lundell ger den rätta stämningen från Stockholms Söder (Svensk Filmindustri).

UR VERKLIGHETENS FILM

Inom borgerliga kretsar finns det i Sverige inte så många hem, som stått orörda i åtminstone ett sekel. Idun kommer att visa några av dem som bevarats med pietet från den ena generationen till den andra och som nu med alla sina antika skatter väcka vår beundran. Början göres här ovan med en interiör från fröknarna Lundqvists hem, Hornsgatan 20 på Söder. Närmare beskrivning se nästa sida.

På den intressanta utställningen i Gummesons konsthandel av August Strindbergs målningar är den här till höger återgivna "Solnedgång" en av de vackraste. Den målades 1902 och tillhör nu fru Harriet Bosse. I tavlans smältande färgackord har August Strindberg tydligen sökt fånga en vek lyckostämning.

Franska skor i svensk tillverkning äga vi nu, såsom här nedan närmare beskrives. De här återgivna tre modellerna äro från vänster: Sko av lack- och fasonerat mockaskinn. — Lackskinnssko med plymgarutyr och briljanterad klack. — Svart sidensko med broderade blommor och röd pompadourklack.

NI SER MED NÖJE, MODÄRNA UNGA dam, på alla dessa vackra ting härövan, neka inte — men också med ett visst ogillande. Ty har ni inte förklarar den franska klacken krig? Är det inte ert beslut att leva hygieniskt även i balsalen? Jo visst. Det är bara stor synd, att de franska modellerna äro så smakfulla, så graciösa, så frestande...

Otvivelaktigt sant. Därför har också en Jönköpingsfirma, »Löfsko», som firmamärket lyder, annars John Löfquists skomanufaktur-a.-b. företagit sig att tillverka och sätta i marknaden franska modeller. Men

det är mest inneskor, med brokad och siden, mocka och lack som material och i allehanda »extra» former; till promenad kan den passionerade hygienikern med lugn bruka låga klackar. Fabriken för även franska promenadskor men lägger mest an på den andra sorten. Våra gator äro ju också så tvära och ovänliga mot den franska klacken!

Den nämnda firman har i Svenska Dagbladets depeschfönster, Birgerjarlsgatan 10, anordnat en exposition av lyxskor i den mest smakfulla utstyrelse och färgsamman-

(Forts. sid. 88.)

Inom den danska kungafamiljen "förborgerligas" man nu kraftigt. Här ovan prins Viggo och hans fästmö, som heter bara miss Green, men i stället är dollarprinsessa. Hennes far är en även efter amerikanska begrepp mycket förmögen affärsman i Newyork, James O. Green. Prins Erik av Danmark har som bekant följt prins Viggos exempel i fråga om borgerlighet.

UMGÅNGESLIVETS A OCH O: Respekt för arbetet.

RESPEKT FÖR ARBETET — DET låter så lätt, nästan som en fras. Och dessvärre är det ännu för många ruinerade och förtvivalade överklasskvinnor bara en fras. Förstode de dess innebörd, skulle de genast bliva litet gladare.

Låt mig giva några exempel, så att vi på den vägen kunna förstå varann. Jag medger ju själv att ämnet icke är lätt att förklara.

De skola samtliga gå ut på att visa den oerhörda, farliga och ibland hopplösa skillnaden på den privata damens och den professionellt arbetande kvinnans uppfattning.

En mor har förlorat sin förmögenhet. Hon hjälper sig fram med förödmjukelser och allmosor. Själv har hon aldrig fått lära sig annat än fina fasoner, tennis och språk. Dottern tog studenten, därför att hon råkade ha en begävd väninna från ett enkelt hem, som slet en hund för att få examen. Nu skall dottern ha översättning. Konkurrensen är stor, den som arbetar forstast och bäst sitter säkert i sadeln, de andra få gå.

Dottern sitter och skriver. Omöjligt att få ro. Modern går igenom, visar hur fint hon lagat silkesstrumporna (sista paret!) frågar hur hon skall göra med ditt och datt i hushållet, kommer till slut i sitt hjärtas välmening med tebricka: »Du lilla älskling, du gnör så, kom låt oss trösta oss med litet trevnad!»

Flickan, som är ung och oerfaren, anar nog faran, men uppskattar den icke i dess fulla fasa. Trevnaden tar henne — och nästa gång förlaget ger bort en översättning, står hon utan. Hon har icke den arbetsro, som gör henne till ett gott instrument i arbetet.

Eller också får dottern plats. »Det gör ju alla unga flickor nuförtiden!» säger modern liksom urskuldande. Men därutöver säges intet. Arbetet är ett nödvändigt ont, och för att giva det en så ringa proportion som möjligt i tillvaron, ta's den stackars flickan genast hon kommer från kontoret, på hela långa raden visiter och besök.

Du förstår väl, säger modern, att vi icke för det otäcka arbetets skull kunna brouil-

Gwen säger här på sitt temperamentsfulla sätt några manande ord till dem av den äldre generationen, som icke kunna förstå, hur nutiden på de unga ställer krav, som äro helt andra och större än dem de själva hade att tillmötesgå.

lera oss med alla våra vänner. Om du icke gör dina visiter tillsammans med mig, komma alla människor att tro att du är alldeles försvunnen, och till vintern blir du icke bjuden på en enda bal.

Ack — under vintern blir flickan bjuden på 20 baler, får göra 40 visiter — kommer som en trasa till arbetet på morgonen, och får varken löneökning eller någon framtid i arbetet. Hon och det förbliva alltid fiender.

Det är också annat. Men alltid sådant som har med pålitligheten och precisionen att göra.

Många arbetande kvinnor ha en dag i veckan ledig. Den tillbringa de med vänner, med sitt umgänge, som inte skäms för att alltid börja varje sammanträffande med att »Man ser dig ju aldrig, var håller du hus, varför ringer du aldrig på, varför är du aldrig med oss» o. s. v., allt det där absoluta oförståndet mot att ett arbete tar musten ur en människa, som alltså på fritiden behöver sjunka till ro.

Men hur vanligt är det inte, att just denna enda vilodag blir en hets utan like, lämnar den på gammaldags manér välupfostrade damen dubbelt trött, därför att det icke faller någon i omgivningen in att det behöver tas hänsyn till att den som arbetar icke orkar syssla med sådant som den privata damen har till tidsfördriv och »rekreation»? Själv skäms hon för att stiga upp och gå sin väg, sägandes:

Kära vänner, kulturens bärare och blomster, det finns ting ni inte förstå. Er bil

sköter ni med den utsöktaste precision, gör den ren och håller den fin, er ridhäst och edra vagnhästar skona och taga ni hänsyn till på alla vis, till och med edra charmanta kläder utsätta ni icke för onödigt och olämpligt nötning. Men jag stackare, som trots att jag måste arbeta för mitt uppehälle, dock är Herrans skapade verk, och alltså mycket finare och gentilare än bilen, hästen och sista parisercreationen, mig unnar ni icke den ans och skonsamhet som kommer alla dessa till del. Av mig begär ni kallprat på förmiddagen, när jag vill vila och se på solen, som ler över naturen, dans på nätterna, när jag behöver sova om jag ej skall stupa, ett älskvärt minne för alla edra fester och hügskott, när förvärvsarbetet tagit sista intresset ut ur mitt huvud! Förstår ni icke att ni därigenom gör mig en orätt, och tar ifrån mig något som för mig är väsentligt?

Förstår ni icke, att om jag har tid göra en promenad i veckan, vill jag inte vänta på er en halvtimme, för att sedan behöva gå med edra hundar och skrika för alla biler, eller sitta på en överfylld telokal där det till och med röks, förstår ni inte att för mig har inte sladdret, dagens sista anekdot eller fru Nyponsoppas husliga bekymmer den allra minsta lilla tjusning?

Jag är van att passa tid, och mår illa av att få vänta, min själ hungrar efter luft, ljus, goda tankar och trevliga gärningar. Jag har ett annat begrepp om tingens värde och proportioner än ni, och det begreppet har jag fått av arbetet, arbetet, ARBETET, det som ni inte förstå, som ni inte respektera, men som rensar upp begreppen, tillrättalägger mistagen, som bär och stöder och för förbi alla oväsentligheter!

Jag är rädd att ett sådant tal icke skulle anses belevat. Men det vore sannt. Och det vore just vad den kvinnliga ungdomen behövde höra.

ORÖRDA HEM: en liten värld, som stått sig ett sekel.

(Se foto föreg. sida.)

HOS OSS ÄR DET, UTANFÖR DE allra förnämsta kretsarna, mycket sällsynt, att ett hem får stå oförändrat från den ena generationen till den andra. Det är synd, ty hur mycken förfinad borgerlig kultur, hur många stämningvärden gömmas icke ofta i de gamla gustavianska eller Karl Johansinteriorerna, som satts samman av farfar eller farfarsfar. Nu när vi lite var älska antika saker, ha de där gamla äkta interiorerna fått ett ökat värde.

Idun skall ha nöjet att en och annan gång visa någon bild från sådana där svenska borgerliga hem, som stått orörda åtminstone ett sekel. Vi göra början med en på föreg. sida återgiven interiör från ett äkta gammalt Söderhus, Hornsgatan 20. Där är kanske litet obekvämt med ett och annat, garderober och tambur får man t. ex. se sig om efter — men vilken fin, gammaldags stämning slår inte i stället mot en från salongen med dess målade väggar och Karl Johansmöbel, från hallen med rokokampel och broderade tavlor o. s. v. De båda älskvärda värdinnorna, fröknarna Ida och

Zelma Lundqvist, ha också förstått att bevara den stämningen. De äro nu resp. 75 och 70 år gamla, och de kunna aldrig minnas, att hemmet sett ut annat än det nu ser ut, berätta de. Vad de säkert veta, är att hemmet på det hela taget såg ut alldeles som nu, när deras föräldrar gifte sig 1838. Fadern var juveleraren Anders Lundqvist. År 1823 öppnade han sin guldsmedsaffär i detta hus, och affären lever alltjämt, nu alltså mer än hundraårig, under namn av C. A. Björklunds guldsmedsaffär. Många och mycket i huset knyter för resten an med andra gamla borgerliga Stockholmsfamiljer. Fröknarna Lundqvists farfar var en sjökaptan, och han var det som från sina resor i fjärran land tog hem vad som än i dag är husets stolthet: ett brudtäckte från 1700-talet, blått och broderat med vitt silke — nu ett det ståtligaste flygeltäckte eller bonad.

Karl Johans-soffan som syns på bilden, förråder med sin vackra stil sitt ursprung från 1800-talets början, då alltså hemmet grundlades. Stolarna måtte däremot ha

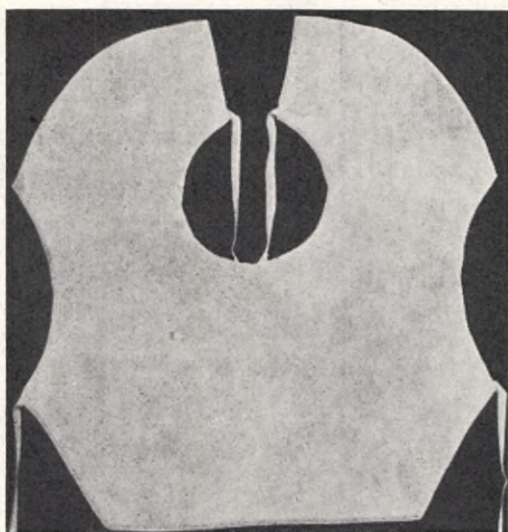
kommit till senare, kanske på 40-talet, och visa redan en svag, begynnande dekadans. Men själva bakgrunden, varav också en del synes på bilden är ännu äldre, kanske från 1870-talet — och mycket riktigt, fröknarna Lundqvists mor är född här —. Det är de utmärkt vackra och väl bibehållna målningarna på väv, som spänts på väggfälten. De ha bibliska motiv: där ser man Rebecka vid sin brunn, den av bröder sålde Josef, som vinkar ett sorgset farväl åt sina trolösa bröder med en jättelik näsduk, Jakobs stege och mycket annat.

Har själva hemmet stått orört i närmare ett sekel, så finns det naturligtvis enstaka arvspjäser, som äro vida äldre: där är t. ex. en tedosa från 1783, en mycket vacker klocka från 1600-talet etc.

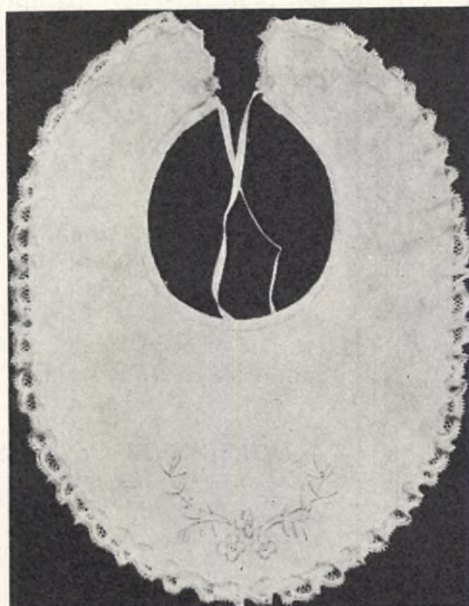
Det är ett vackert och ett roligt hem, och man kan där inbilla sig så smått, att också möblerna föra ett milt, kontemplativt liv, förälskade i gamla minnen.

T.

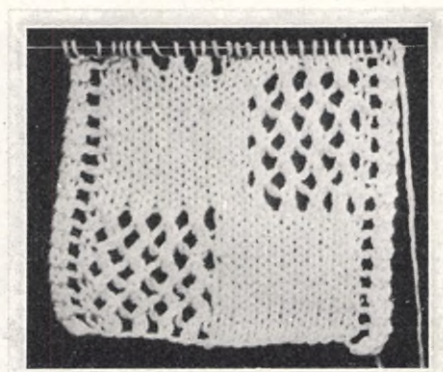
En enklare haklapp. Beskrivningar på samtliga handarbeten återfinnas här nedan.

Finare haklapp.

Handtryckt schal.

Bård eller ruta till virkat täcke.

Två haklappar

en »till bättre» och en till vardags visas här. Mången kan ju tycka, att en haklapp »till bättre» är ett onödigt plagg, men en liten malheur inträffar lätt på den eljes oklanderliga fina klänningen och då så...

Den enkla haklappen, som är av tjock plyscherad piké mäter 32 cm. i längd och 30 cm. i bredd uppe vid halsen samt något smalare fram på bröstet.

Runt haklappen och kring halsen vikes en smal enkelfäll, som antingen sys fast med s. k. häxstygn eller nedsys med ett smalt trikotband.

Såsom synes på bilden fästes i uddarna fram ett par band så långa att de kunna knytas bak. Ett par band även vid halsen.

Den andra haklappen består av 2 delar, som hopsys vid halsringningen. Den översta av fin vit opal eller annat tunnt tyg i kanten försedd med languett och nertill mitt fram med ett litet broderi; den understa delen av tunn plyscherad piké fodrad med opal.

I kanten på den fodrade delen fastsys en smal veckad valenciennespets (1,25 m. åtgår) och bildar liksom underlägg för det languetterade överstycket.

I halsringningen hopsys, som sagt de bägge delarna med en snedremsa, som nersys på avigsidan för hand. Haklappen är 25 cm. lång och 19 cm. bred. Halsringningen på båda är ungefär 9 cm. i genomskärning färdig.

B. L.

Fröken Signe Jansson, som jämte fröken Jeanna Falk gav en dansuppvisning den 23 jan. i Musikaliska Akademien i Stockholm, har redan förut, såsom medlem av en grupp från »Helleraw-skolan», vunnit flera segrar utomlands, innan hon nu lyckligt debuterat inför svensk publik.

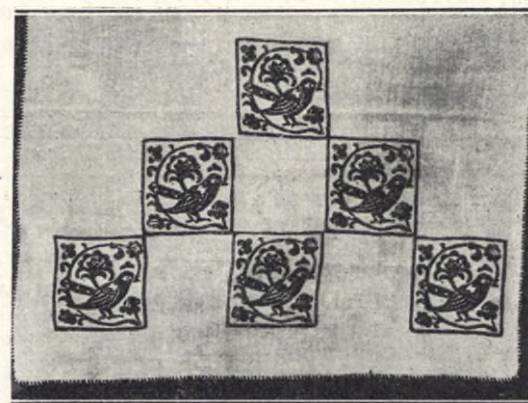
Virkat täcke, bård eller ruta.

Nu är stickningen så på modet, att man t. o. m. letar rätt på gamla vita täcken bland gömmorna för att få mönster till bårder på jumpers eller dylikt.

Vidstående bild visar en sådan bård, som även kan lämpa sig till täcke ifall man har tid och tålmod att göra ett sådant. De släta rutorna mellan hålrutorna kunna förses med ett litet broderi om så önskas.

Bården kan göras huru bred som helst, beroende på vad den skall användas till. Provet är stickat av sefignarn och med 28 maskors uppläggning blir den ungefär 12 cm. bred.

1 varv. lyft 1, tag ihop 2, kasta om stickan, sticka 12, (kasta om, tag ihop 2), det som är inom parentes 4 ggr., sticka 2, kasta om, tag ihop 2, sticka 1, 2 varv. lyft 1, sticka 3, sticka 20 avigt, sticka 4, 3 varv. lyft 1, tag ihop 2, kasta om, sticka 12, (tag ihop 2, kasta om), 4 ggr. det, som är inom parentes, sticka 2 kasta om, tag ihop 2, sticka 1.

Bordlöpare med handtryck.

4 varv. lika 2 varv., 5 varv. lika 1 varv., 6 varv. lika 2 varv., 7 varv. lika 3 varv., 8 varv. lika 2 varv., 9 varv. lika 5 varv., 10 varv. lika 2 varv., 11 varv. lika 7 varv., 12 varv. lika 2 varv., 13 varv. lika 9 varv., 14 varv. lika 2 varv., 15 varv. lyft 1, tag ihop 2, kasta om stickan, sticka 1, (kasta om, tag ihop 2), inom parentes 4 ggr., sticka 12, kasta om, tag ihop 2, sticka 1, 16 varv. lika 2 varv., 17 varv. lyft 1, tag ihop 2, kasta om, sticka 1, (tag ihop 2, kasta om), inom parentes 4 ggr., sticka 12, kasta om, tag ihop 2, sticka 1, 18 varv. lika 2 varv., 19 varv. lika 15 varv., 20 varv. lika 2 varv., 21 varv. lika 17 varv., 22 varv. lika 2 varv., 23 varv. lika 19 varv., 24 varv. lika 2 varv., 25 varv. lika 21 varv., 26 varv. lika 2 varv., 27 varv. lika 23 varv., 28 varv. lika 2 varv., vid 29 varvet börjas från början igen lika 1 varvet.

Stickar man bården till täcke bör man komma ihåg att vid hopsyningen passa den släta rutan mot den håliga och tvärtom.

B. L.

Den moderna aftonklänningen är ofta så gott som utan armar. I deras ställe användes den tunna dansschalen. Den kan vara av crêpe de chine, marquise, chiffon eller något annat smidigt och lätt stoff. Tyvärr äro de i handeln förekommande maskintryckta schalarna oftast smaklösa. Den som är händig gör ju lätt en schal efter sin egen smak och sätter litet stil på den medelst broderi, handtryck eller målning med de moderna tygfärgerna.

Idun bjuder just sina läsare en handtryckt schal som var och en kan beställa genom handarbetsavdelningen. Schalens bredd är 50 cm., längden 2,75 m. Tryckt på chiffon i vitt, ljusblått, cerise eller grönt kostar den 12:50. Kanten trädes med silke i färg — och så ha vi schalen fix och färdig. För att få litet stabilitet på det lätta materialet kan man tråda fällen med små pärlor.

Den hemtrevliga bordlöparen är handtryckt i svart på vit voile och kringvirkad med 3-trådigt moulinégarn. Storleken är 55x1,30. Upptryckt kostar den 9:75 med 2 d. moulinégarn till kantningen.

Alla arbeten rekvideras pr postförskott.

HEIA.

Iduns

EN GARANTI
för
förstklassigt
fabrikat är
namnet
GAHNS

Välj en tvålsort ur vår
stora sortering, en parfym eller en crème med vårt
namn, och Ni blir tillfredsställd.

Köp
"Extra-Askén"
Väg. 400 grm.
Kronor 3:25 pr ask
Delikataste Choklad
PERCY F. LUCK & Co.

En Tuloask är en hälsobrunn, vars innehåll kan båd' svalg och mun från många sjukdomar frälsa. För den, som lider av halskatarr och ej tål röken av en cigarr, är Tulo vägen till hälsa. Dessutom smakar pastillen gott, och får den smälta i munnen blott, den strax bacillernas makt förhindrar, och halsens krämpor den genast lindrar.

Tulo
DEN LILLE
HALSLÄKAREN

Äkta endast i originalförpackn. à 25 öre
A.-B. Förenade Chokladfabrikerna, Sthlm.

Franska skodon.

(Forts. fr. sid. 85.)

ställning, vilka till yttermera visso genom mannekänguppvisningar i expositionsfönstret demonstreras »på foten» för att komma riktigt till sin rätt.

Prisen på skorna komma att variera mellan 30 och 50 kr., allt efter material och utstyrel. Ännu kan man inte yttra sig om hur säljbara de bli; men den skokollektion, som sågs på Göteborgsutställningen i somras tilldrog sig, av allt att döma stort intresse.

Och det står ej till att förneka: en och annan gång kan den mest förståndiga dam gripas av en obetvinglig längtan efter ett par franska och oförnuftiga och bedårande skor. Inte sant?

Kvinnornas hus skall komma till stånd.

Intresserade inbjudas teckna andelar à 50 kr.

En rad kvinnoföreningar i Stockholm, alltifrån det vördnadsvärda och inflytelserika Fredrika Bremer-förbundet, till den yngsta bland alla, Iduns Kvinnoklubbar, ha utsänt ett utrop i en sannerligen behjärtansvärd fråga. Det är planer på ett Kvinnornas hus, som här återupptages med ny styrka. Den väg, man nu valt för att komma till målet, tycks vara mycket förnuftig. Och den är med lysande framgång prövad av andra kvinnoföretag. En kvinnlig sammanslutning i Stockholm med inga egna ekonomiska resurser handlade på så sätt, att den bildade ett aktiebolag, vari en del av medlemmarna ingingo som aktieägare. Så fort teckningen skett, följde inbetalningar. Det blev en så pass god affär, att aktieägarna fingo tio procent på sina aktier.

Planen på ett "Kvinnornas hus" avser nu, att man till en början skall inköpa en centralt belägen fastighet i Stockholm, som så efterhand skall utvecklas. Den nynnredning, som där skulle komma att behövas, skall till sin omfattning göras beroende allenast av behovet och de ekonomiska resurserna. Så snart tillräckliga medel influerit, skall köp av en fastighet avslutas och ombyggnaden därefter omedelbart igångsättas.

Föreningar och styrelser skola i "Kvinnornas hus" finna angenäma sammanträdeslokaler, yrkes- och hemkvinnornas trevliga klubbrom med riklig tillgång till böcker, tidsningar och tidskrifter. Kvinnoföreningarna skola också där kunna sammanföra sina respektive expeditionslokaler. Vidare resanderum för kvinnor, restaurang etc.

Planen skall förverkligas genom en ekonomisk förening u. p. a. med andelar à 50 kr. Teckningslistor finnas tillgängliga bl. a. på Iduns expedition, Fredrika Bremer-förbundets byrå, Vita Bandet m. fl. ställen.

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9-5 | Expeditionen: ... kl. 9-5
Riks 8660 — Norr 9803 | Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1-3 | Annonskontoret: kl. 9-5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjning.
och Platsökande 25 öre. | för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A.	Idun uppl. B.
Helt år ..... 15:—	Helt år 17:50
Halvt år ..... 8:—	Halvt år ..... 9:—
Kvartal 4:25	Kvartal 4:75

STEINWAY & SONS

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN: 39.

KÖP
TANGENS
GARDINER

Birgitta-Skolans

mönstergilla

Idrottsdräkter

utarbetade på Iduns föranstaltande till idrottsriksdagen.

Modell II. Gymnastik- eller allm. idrottsdräkt i bomull från 10 till 12 kr.

Beställningar emottagas.
Beridarebangatan 21,
Stockholm.

Mod. II.

FÖR DEN NYFÖDDE. Mödrar med stora fordringar på välsydd utstyrel, erbjuds komplett sådan till kr. 15:— samt kr. 12:— . Obs! 12-årig verksamhet. Fru E. Caspersson, Örebro 1.

Hemfärgen HÄRVAN

INREG. VARUMARKE

Jämna, vackra och veckfria bli Edra plagg med denna av alla förbrukare högt skattade hemfärg.

35 olika färger, ljusa och mörka
Begär provkartor.

En påse à 35 öre
färgar 1/3 kg. gods.

Hos alla
handlande

A.W. HERDINS FÄRGVERK
FALUN

Använd

Svensk Kex

PHOSPHO-ENERGON-PILLER

Iduns husmoderskurs per korrespondens.

Hur kurserna skola vara anordnade.

Såsom i förra numret nämndes förbereder Idun en husmoderskurs per korrespondens som skall förestås av fröken *Elsa Philip* den framstående skolkökslärarinnan. Om denna korrespondenskurs kan nu meddelas följande detaljer:

Lektionerna givas medelst utförliga s. k. undervisningsbrev till varje elev. Varje lektionsbrev medföljes av ett särskilt frågeformulär som eleven med ledning av lektionerna skickar igen vederbörligen besvarat och vilket sedan återfås rättat.

Kursen är avsedd att omfatta:

Praktisk närings- och födoämneslära, byggd på senaste vetenskapliga erfarenheter.

Varukännedom av födoämnen och olika säsongstider för diverse matvaror.

Olika former av matlagning.

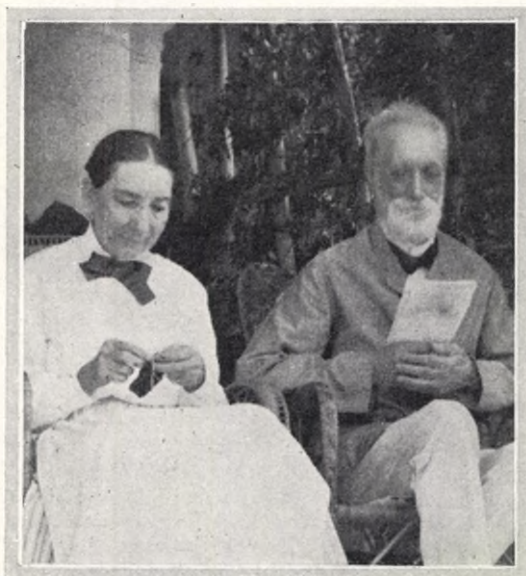
Maten under 6 veckor i 4 pers. hushåll, 4 veckor på vintern, 2 veckor på sommaren, matsedlar, beskrivning och vanliga Stockholmspriser. Syltning och saftning, etc., inläggning på apparat och annan konservering av frukt, bär, grönsaker, kött och fisk.

Enklare och finare bakning. Vegetarisk matlagning. Hemgjorda måltidsdrycker. Sjukmatlagning teori och praktik. (Matsedlar för en del vanliga sjukdomar, t. ex. febersjukdomar, magsjukdomar, sockersjuka m. m.) Mindre och större festmåltider i lämpliga matsedlar, dukning, serviett-brytning m. m.

Hushållets ekonomi från olika synpunkter. Hemmets rengöring, tvätt och fläckuttagnings. Fönsterträdgården och dess värd.

Intyg lämnas åt elev efter genomgången kurs. För att erhålla särskilt kompetensintyg bör elev helst i Stockholm deltaga i demonstrationer av lärarinnan å tillagningen av en hel del av de maträtter som förekomma i kursen och även själv lämna prov å vunnen skicklighet att tillaga några av dessa rätter. Dessa prov kunna dock även utföras inför skolkökslärarinnan å närmaste ort.

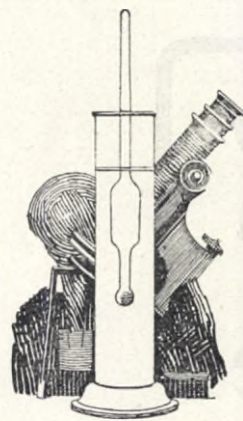
Theodora Sandegren:

Fru Theodora Sandegren och hennes make, dr C. J. Sandegren i hemmet i Indien.

Julafton avled i Trankebar, Indien, fru Theodora Sandegren, maka till missionären dr C. J. Sandegren. Hon var född den 7 jan. 1854.

Fru S. var dotter till den tyske missionären Kremmer, som blivit en märkesman i den indiska missionshistorien. Theodora Sandegren fick tidigt kärlek till den uppgift, som skulle bli hennes livskall. Sedan hon i Tyskland erhållit sin uppfostran, återvände hon till sina föräldrar i Madras år 1870. Efter två års vistelse där och endast 18 år gammal ingick hon äktenskap med den svenske missionären dr C. J. Sandegren, som, nu 82-årig, överlever henne och alltjämt verkar bland sina tamuler, åt vilka han givit sitt liv, sin kraft och sin kärlek.

Detta instrument måste registrera en mycket hög sockerhalt i saften innan druvorna plockas för framställningen av Sun-Maidrussin.

Vad är det som ger Sun-Maidrussin deras söta fylliga fruktsmak?

Om ni kunde se Sun-Maidrussin växa i Kalifornien, i San Joaquin-dalens strålande solsken—se med vilken omsorg de plockas och förpackas—då skulle ni bättre förstå, varför de äro sötare och fylligare i smaken än alla andra russin.

Endast de finaste dessertdruvor användas för framställningen av Sun-Maidrussin, och de bringas till rikare mognad i den av höga berg skyddade San Joaquin-dalen än någon annan-städes på jorden.

Inte en druva plockas förrän man genom en omsorgsfull analys erhållit visshet om, att saften innehåller en viss hög procentsats av socker. Genom att låta druvorna sitta kvar på vinrankan längre än vad som är bruket i andra vinodlande län-

der, tillförsäkrar man Sun-Maidrussin deras egendomliga, fina sötna och fylliga smak.

Än mer utpräglad blir denna smak, genom att man låter druvorna uteslutande torkas av solen, utbredda på rena träbrickor i den dammfria, tropiskt varma luften. Förpackade i de välkända röda kartongerna bli de sålunda marknaden renaste, sötaste och mest välsmakande russin.

Det är den naturliga, långsamma saltorkningen, som ger Sun-Maidrussin den fina smak och vackra färg.

Det finns Sun-Maidrussin av två slag—Sun-Maid kärnfria och Sun-Maid urkärnade.

Gör ett försök med Sun-Maidrussin i dag! Ni finner dem hos alla speceri- och frukthandlare.

SUN-MAID RAISIN GROWERS, Fresno, California.

SUN-MAIDRUSSIN

I de röda paketen finner ni de små, kärnfria russinen, i de blå paketen de stora, urkärnade.

S13

Singer

Gör sömmaden till ett nöje Spar tid, arbete och krafter

Motorn

Vid **Kraftnedsättning, Nervositet, Blodbrist,** använd styrkemedlet

Sanatogen

Skriftliga uttalanden från över 22,000 läkare. SANATOGEN fås på alla apotek och i färg- o. kemikalieaffärer.

Hermes

Velocipedringar äro lättgående, slitstarka och billiga.

AKTIEBOLAGET NYMANS VERKSTÄDER UPPSALA.

Oatine

ANDRAS ÖGON VILA PÅ EDERT ANSIKTE, NÄR NI FÄRDAS, och ett välvärdat ansikte verkar alltid tilltalande. OATINE-CREME avlägsnar icke allenast smutsen genom ingnidning och avtorkning, utan huden skyddas och erhåller näring, så att den håller sig mjuk och vacker.

OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2:50 och i stor burk med tredubbelt innehåll å Kr. 5:— Håll endast tillgodö med OATINE "Vit burk — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar.

uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och väluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. — Fås i burkar av samma storlekar å Kr. 2:50 och Kr. 5:—

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmaljar.

THE OATINE COMPANY, Stockholm. Paris & London

OATINE En gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

55 öre

pr paket och 1 kr. pr dubbepaket är det pris till vilket vi nu, tack vare den hastigt ökade omsättningen, kunnat nedsätta

TVÄTTPULVRET ÖVER ALLA ANDRA!
DET ENDA GARANTIMÄRKTA!

Ända från födelsen

Vägning av våra små världsmedborgare är ett föräldrarnas stora och nöjsamma intresse, så länge vägen talar om, att de växa till och frodas.

Som kontroll över barnens hälsotillstånd är vägning, särskilt av spädbarnen, nödvändig. Är det så olyckligt, att barnet ej utvecklar sig på önskvärd sätt, visar vägen detta genast genom sitt utslag, och säger sålunda ifrån att det är tid att söka och avhjälpa felet.

Vid spädbarnsvård föreligger oavvisligt behov av en STATHMOS BARNVÄG. Den användes också allmänt i familjerna, på barnhemmen och sjukhusen.

Alltifrån födelsen och livet igenom behöver Du vägas eller väga. Stathmos vägar — olika för olika ändamål — äro allra högsta kvalitetsarbete.

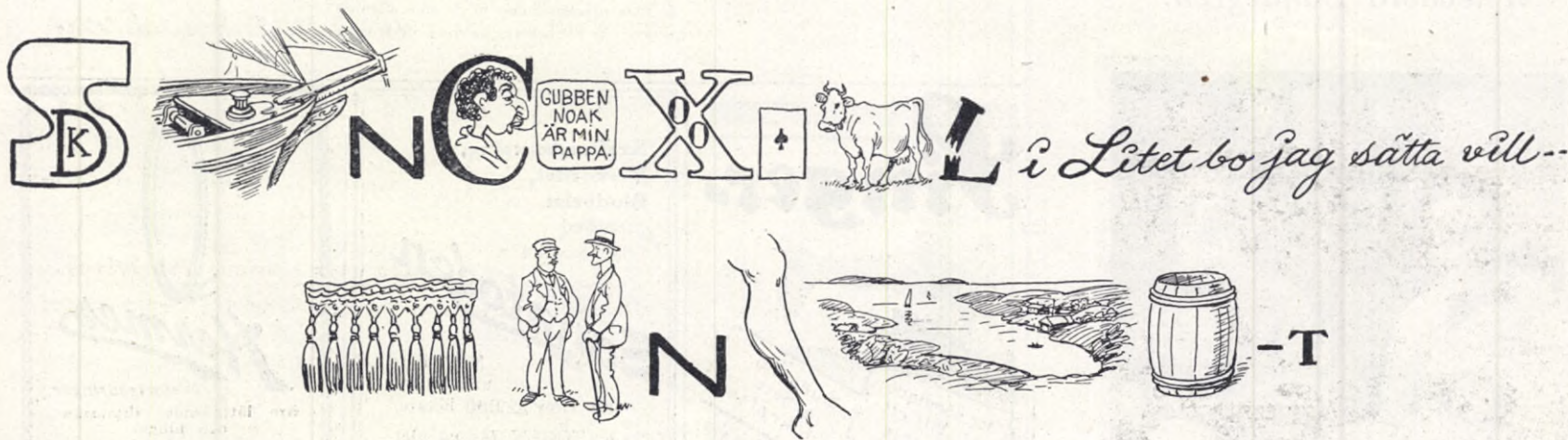
Låt Stathmosvägen säga Dig Ditt barns hälsotillstånd.

STATHMOS VÅGAR

NYA AKTIEBOLAGET STATHMOS, NYNÄSHAMN. Tel. 54.

Iduns pristävlan i n:o 4.

I varje brev med lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pris-

tagarna förutom det vanliga priset på 5 kronor vardera. Kuvertet märkes "Pristävlan n:r 4".

Lösning.

"På julforgonen sågos strålände gasbloss på Norr-

bro's kolonner" löd rebusen i n:r 1. De två först öppnade rätta lösningarna hade insänts av studerande Sigurd Nordwall, Brännkyrkagatan 28, Stockholm, och Anna Johanson, Landbrogatan 25, Karlskrona, som i pris erhålla kronor 27:85 vardera.

Flyglar = Pianinon

Bechstein
Aug. Förster
Aug. Roth
Laubeger & Gloss

Billigaste priser och bästa avb.-villkor. Edert gamla tages i byte. Illustrationer o. pris gratis på begäran.

A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel
Norrköping. Sthlm. Drottningg. 86.

En elegant Bilfäll

av långhårigt isländskt fårskinn, är vad Eder bil fordrar.

Vi leverera Bilfällar i följande storlekar:

ISLÄNDSKA:	SVENSKA:
140×180 cm., vit, kr. 95:—;	140×180 cm., vit, kr. 83:—;
140×180 cm., svart, brunt o. grått kr. 110:—;	140×180 cm., svart kr. 92:—;
200×200 cm., vit, kr. 130:—;	200×200 cm., vit, kr. 114:—;
200×200 cm., svart, brunt och grått kr. 155:—.	200×200 cm., svart, kr. 122:—.

De isländska skinnen ha en hårlängd av cirka 15 cm., medan de svenska endast räknas omkring 35 mm:s hårlängd. Exp. mot forskottslikvid eller postförskott + porto. Full ombytesrätt!

A.-B. THURE ANDERSSON, Örebro. Tel. 2076.

Före instrum.
mentinköp

prova

Grotrian Steinweg

Huvudnederlag för Sverige:
HIRSCHS PIANOMAGASIN
(CEDERGREEN & C:o)
Regeringsg. 26, Sthlm. Tel. 12194.

Blodbrist och aptitlöshet

övertvinnes snabbast av

Ferrin

Bästa järnmedel.
Utmärkt stärkande.

AD FÖRENADE
PIANO & ORGEL
FABRIK
GÖTEBORG

Bästa svenska instrument:
MALMSJÖ - BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGVIST
RÄLIN - GÄVLE ORGEL-
& PIANOFABRIK.

Oxygenol- Tand-Creme

med vätesuperoxid

Stärker tänder och tandkött.

ARNE GARBORG

DEN BORTTAPPADE FADERN

Övers. av Oscar Mannström.

3:dje upplagan.

Pris 2 kr.

"I denna bok har Garborg givit ett innerligt och gripande uttryck åt sin nya livssyn... ett är säkert, att Garborg måste räknas till de mera betydande och kärntunga diktarna under den senare perioden här i Norden. Hans diktning är stark och äkta, dess ax äro tunga av korn, dess stjätkar och strån fulla av must och mærg... Redbarhet och sanning är hans signatur... Genom hans religiösa period går en bred och mäktig psalmton."
Dagens Nyheter.

Sveriges Kristliga Studentrörelses
Förlag, Stockholm.

Svalt ej Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings salt. Erhålls på bleckburkar hos Frö-, Färg- och Kemikaliehandlare. Begär originalförpackning.

"Årets debutanter."

En liten svensk-amerikansk parallell.

NÄR MAN I EN SVENSK ELLER UTLÄNSK journal ser ett galleri av unga flickor under rubriken »Årets debutanter», möter oftast en älsklig syn. Alla dessa unga flickansikten, som med nyfiken förväntan skåda ut mot livet, backfischpupporna som på en enda kväll vid musikens toner spruckit ut till fjärlar! Men på samma gång är rubriken »Årets debutanter» icke utan sin lilla humor. Eller erinrar icke begreppet om vårdagen på Munkbron, då den första sparrisen bärs till torgs?

Även hos vilda folk spela »Årets debutanter» en viss roll. Ofta sker förvandlingen från barn till ungmö under mer eller mindre offentliga och högtidliga former. Det religiösa och mystiska spelar då gärna in, och det hela kan bliva till en blodig fest, där det inte, som hos vissa australier, inskränker sig till utsländet av någon av debutantens framtänder, — en formalitet, vilken de våra säkerligen skulle i hög grad ogilla.

Jag kom att reflektera smått över debutant-institutionen med anledning av ett brev, som jag nyss mottog från en ung vän, som tillbringat vintern i Amerika, och där lever en smula med i den stora världen.

Se här vad han skriver:

»Jag känner hela årets »set», de s. k. »debutants» eller »debs» och är ständigt bortbjuden på deras danser. De säga precis samma sak och vänta samma sak — ett fördelaktigt parti. På »debs»-balerna inbjudas ungefär fem gånger så många herrar som flickor. De förra stå eller sitta i en ring kring dansgolvet, under det att flickorna dansa i ett sträck hela balen igenom. Så fort man vill dansa med en flicka, passar man på, när hon dansar förbi, varvid man lägger en hand på hennes kavaljers axel eller helt enkelt ger honom en knuff i ryggen eller på annat lämpligt ställe, som är lätt åtkomligt. Omedelbart lämnar kavaljeren då sin flicka, som fortsätter att dansa med sin nya kavaljer, tills denne i sin tur blir stoppad. Tycker man om flickan, har man rättighet att strax återvända till skådeplatsen och »cut in» på rivalen. Ju oftare en flicka har kavaljerutbyte, desto mer uppskattad anses hon vara. Metoden har sina betänkliga nackdelar, enär det kan hända, att man kan råka ut för en ung dam, som antingen saknar bekanta eller bekantas gunst, varvid det händer att man får segla runt, runt i all oändlighet, beskådande de kring sittande herrarna med bönfallande ögon, allt under det kragen skrupnar om halsen, och näsduken vägrar att absorbera mer svett. Att helt enkelt ge upp och avbryta dansen är omöjligt med undantag för sjukdomsfall, varvid läkarintyg visst lär erfordras.»

Det är en gammal erfarenhet att »vägen till ena pigo» kan ha sina besvärigheter, men från en dollarprinsessa torde vägen att döma av ovanstående icke alltid vara den lättaste.

BIRGER MÖRNER.

"Undervattensbåten U 72 A", Stefan Zeromskis novell, kommer att fortsättas och avslutas i nästa nummer.

På flera hundra biografteatrar Sverige runt visas den lilla film, som upptogs från Kvinnornas Idrottsriksdag av Svensk Filmindustri. Bilderna från Idrottsriksdagen ingingo i Svensk Filmindustris utmärkta veckorevy.

Väninnor emellan

är det ingen hemlighet att
det dagliga bruket av

F. PAULI'S
äkta Liljemjök Crème

förlänar hyn ungdomlig
charm. Den skyddar dessutom
mot kyla, blåst o. regn.

Feniths

namn borgar för en
förstklassig produkt!

Gräddmargarin: "Extramärket Fenith"
Växtmargarin: "Feniths Extra Växt"

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

Billiga Handdukar!

Ett parti något felaktiga hellinne 2-skaft handdukar, rödbärdiga och rödrutiga (absolut äkta färger) i c:a 55 cm. bredd, oavpassade samt även avpassade i 70 å 75 cm. längd, utsäljes till Kr. 6:30 pr kilogram.

Glashanddukar, extra fin kvalité, rödrutiga i storlek 55x70 cm. Felfria. Kr. 8:60 pr kilogram.

Samma kvalité i storlek 50x50 cm., passande till dammhanddukar, handservetter e. d. Kr. 8:40 pr kilogram.

Sändes mot postförskott eller efterkrav.

Västgöta Linneväveri, Fritsla.

De hålla

3

gångar så länge

men se ut precis som vanliga lädersulor, äro fasta att gå på, lätta att sätta på och sitta väl kvar. Ni halkar icke med dem, Ni drar icke in smuts, ty de äro släta under, och Ni kan obehindrat bruka galoscher, om så tillfälligtvis är önskvärt, då Ni använder

TRELLEBORGS
GUMMISULOR

Erhållas hos läder- & skohandlande.

Trelleborgssulan är
ojämförligt överlägsen
varje annat fabrikat.
Prova själv, och döml!

TRELLEBORGS
GUMMIFABRIKS A.-B.

Bechsteins

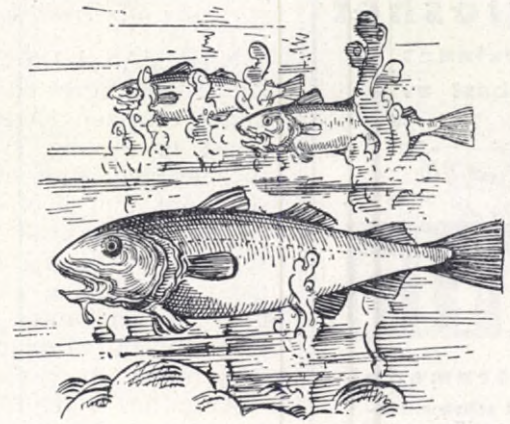
Flyglar

Aug. Hoffmanns
Pianomagasin
Malmskillnadsg.
25 B.

Jag anser de Bechsteinska instrumenten
som de skönaste och känsligaste instrument i
världen.

Richard Strauss.

Den bästa fiskleverolja

för medicinskt bruk framställes av norsk torsk-
levertran. Denna utvinnes ur den vanliga torskens
lever, och oljan från denna värderas högst för
medicinskt bruk. Härtill kommer omedelbar, ra-
tionell beredning av oljan, varigenom den vinner
sin utsökta vithet och milda smak samt behåller
sina för hälsan så värdefulla egenskaper.

Möllers Hydroxylfria Fiskleverolja tillverkas med
stöd av över 70-årig erfarenhet. Den är den bästa,
som står till buds. Också har på alla utställning-
ar högsta utmärkelse tillerkänts

Möllers Fiskleverolja

— Hydroxylfri —

Pris per flaska kr. 1: 80. Till
salu å alla apotek samt hos
färg- o. kemikaliehandl. Erhål-
les endast på originalflaskor.

Iduns förmedlingsbyrås ombud i England.

Såsom tidigare nämnts, bistår
Iduns representant i England, fri-
herrinnan Elsa Djurklou, genom
vår förmedlingsbyrå våra läsare
med råd och dåd i allt som rör
resor till England, kommissioner
därstädes etc. Friherrinnan Djur-
klou, som har goda förbindelser
i de bästa engelska kretsarna, vill
på olika sätt gagna vår läsekrets.
Genom personliga undersökningar,
anskaffande av garantier etc. ser
hon till att svenska kvinnor, som
söka plats i engelska hem, komma
på rätt plats. För svenska re-
sande är hon, om så önskas, cice-
ron i London, o. s. v. Förmed-
lingsbyrån beräknar följande ersät-
tning för dessa uppdrag i Eng-
land.

För anskaffning av platser i
familjer kr. 10:—; inackorderin-
gar i pensionat eller privata fam-
iljer kr. 10:—; för kommissioner
3 kr. i timmen; för förslag
på god lämplig eng. litteratur
1: 50; för upplysningar som ej
fordra korrespondens och resor
till London 1: 50; för övriga upp-
drag 3 kr. i timmen.

Ressällskap

genom Iduns reseförmedling.

England. Studentska av god
familj önskar komma i förbindel-
se med ung flicka, som i februari
eller början av mars ämnar sig
till England för språkstudier.
Trevligt vore att icke blott er-
hålla ressällskap utan även en
studiekamrat. G. A.

Italien. 21-årig ung dam, dot-
ter till en grosshandlare önskar

Har Ni smärtor?

Gikt, reumatism, ischias, nervsmärtor,
ämnings- och njursjukdomar,
blodbrist m. m.

Radium driver den skadliga urinsy-
ran ut ur kroppen, förökar njurarnas
funktionsförmåga, giver näring åt cell-
vävnaden, underlättar ämningsättning-
en, stärker aptiten, underlättar mat-
smältningen, förökar de röda blodkrop-
parna och verkar lugnande på nerver-
na, kort sagt både fördröjer och åter-
uppbygger, och har sålunda dubbel
verkan, varför det även i stigande grad
användes inom läkarevetenskapen som
ett förträffligt medel mot ovannämnda
sjukdomar. Rådfråga er läkare.

Miradiumsalt till 18 och Miradium-
pastiler till 15 dagars förbrukning in-
nehålla äkta radium, motsvarande den
på emballaget angivna styrkan och er-
hållas på apoteken å kr. 6.50 pr glas.

för sin hälsas vårdande ressäll-
skap till Italien eller någon an-
nan lämplig plats i början av fe-
bruari. Referenser önskas och
lämnas. C. J.

Vore Eder särdeles förbunden,
om jag genom Iduns förmedling
kunde få medfölja som ciceron
eller dylikt, för någon familj eller
dam som reser till Frankrike,
helst i mars månad. Har vistats
två år i Paris och genomgått Till-
skärareakademien därstädes. Öns-
kar fri resa, eventuellt fritt vi-
re, beroende på överenskommelse.
Är för närvarande bosatt i Häl-
singborg, men om så önskas kan
förfrågningar göras hos min bro-
der, som är ämbetsman i Stock-
holm och vars adress Idun äger.
Referenser givas förresten när så
önskas. H. N.

Iduns korrespondensklubb.

Jag är en 23 års gladlynt flic-
ka, som gärna vill komma i kor-
respondens med en ävenledes
gladlynt person. Jag har stort
intresse för sport och böcker och
musik, men är inte särskilt glad
i husliga göromål.

Jag vore tacksam om någon,
herre eller dam, ville utbyta tan-

kar med mig och sända mig ett
litet brev under signatur
"1900".

FRÅGA OCH SVAR

Fråga: Kan Idun giva mig ett
gott förslag för min blivande bo-
sättning i vad gäller mattor. Jag
behöver mattor för tre rum, näm-
ligen matsal, herrum och sovrum.
Skall jag köpa gångmattor eller
avpassade stora mattor för alla
rummen. Vilket är modärnast?
Skall man ha korkmatta eller
mjuk matta i sovrummet? Jag
har vid besök hos en väninna sett
en vacker röd turkiskt herrums-
matta, som tilltalat mig mycket,
men ej kunnat finna densamma
hos någon firma där jag efter-
hört den. Kan Idun ge mig bästa
adressen? Maud.

Svar: Vi råda Eder att i detta
fall tillskriva Aktiebolaget Sture-
magasinet, 15 Stureplan i Stock-
holm, och får Ni då säkert till-
fredsställande svar å Edra frå-
gor. Den röda turkiska mattan
finner Ni även där, i alla stor-
lekar. Ävenså kan Ni påräkna
billigaste priser, samt dessutom
erhålla goda betalningsvillkor.
(Annon.) A. J.

Medlemmar i Iduns kvinno- klubb.

Anstrin, Ulla, fru, Sthlm; An-
dreason, Edla, fru, Bromsten;
Andersson, Clara, fröken, Experi-
mentalfältet; Andersson, Inge-
borg, fröken, d:o; Ahlberg, Ewa,
fru, Hagalund; Andersson, Anna
Stina, fröken, Sundbyberg; An-
dersson, Olga, fröken, Sthlm;
André, Elsa, fru, d:o; Blomqvist,
Elsa, fröken, d:o; Blomqvist,
Emy, fröken, d:o; Brobeck, Amy,
fröken, d:o; Brobeck, Elsa, frö-
ken, d:o; Bruce, Elsa, fru, d:o;
Britzelli, Anna, fröken, d:o; Brit-
zelli, Elin, fröken, d:o; Britzelli,
Elvira, fröken, d:o; Brandt, Hed-
vig, fru, d:o; Bodén, Ebba, frö-
ken, d:o; Bech, Paula, fröken,
d:o; Borlander, Anna, fru, d:o;
Bäckman, Anna, fröken, Sundby-
berg; Blomqvist, Ester, fru,
Sthlm; Björklund, fröken, d:o;
Bergström, Svea, fru, d:o; Carl-
berg, Maria, fru, d:o; Carlberg,
Hedvig, fröken, d:o; Domellöf,
Ruth, sjuksköterska, d:o; Döbel,
Desi, språklärarinna, d:o; Egner,
Holmfrid, fru, Djursholms-Dan-
deryd; Evensen, Valborg, fru,
Sthlm; Edén, Karin, fru, d:o;
Ergström, Vera, fru, d:o; Ek-
lund, Anna, fröken, d:o; Eriksson,
Alma, fröken, d:o; Ehnemark,
Hilly, fru, d:o; Flodman, Hedvig,

LÄDER-ARMBAND
Märke: "MIDGET"
(Patent o. lagl. reg. varumärke)
KR. 2 KR.
Världens mest prak-
tiska läderarmband
Klockan sitter absolut stadigt
och kan icke glida av armen
Sydda remmar av bästa engelska kvalitet
Bese prov på äkta Midget hos urmakaren.
Engros:
SVERIGES URMAKARE A.-B.
STOCKHOLM

Pärmar

i rött klotband
med guldtryck

1923

finnas nu att tillgå
hos hrr Bokhandlare,
Tidningskontor eller
direkt från

IDUN

Gratis medföljer titelblad
jämt innehållsförteckning.
Kronor 2:25 + porto 80
öre. Likvid i postanvis-
ning eller mot postförskott.

IDUNS EXPEDITION - STOCKHOLM

Finns det något hem

i Sverige, dit Svenskskullsvavar från
Sahlströmska Fabriken, Jönköping,
icke trängt fram och betraktas som
oumbärliga? Detta hem bör då vän-
da sig till fabriken eller dess ombud
för att få prover och prisuppgifter.

Allas förtjusning!

DUNTÄCKEN MADRASSER

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

Täckfabrik Fjäderränseri

Ni kommer alltid att tycka om mig — min smak är utsökt och jag är Eder bästa och säkraste vän, som lindrar hosta, heshet och katarr. Begär överallt, hos speccerister, konditorier och på Apotek

REGLISSE FLORENT

Pâte vanillée
" à la violette
Pastilles à la menthe
" à l'anis
alla i askar à 60 öre, väl värda sitt pris.

Lager hos:
JAMES LUNDGREN & Co,
GÖTEBORG.

fröken, d:o; Fogelström, Lisa, fru, d:o; Fröding, Elsa, fru, d:o; Geijer, Agnes, Lidingö Villastad; Godhé, Ragnhild, fröken, Sthlm; Gustafsson, Clary, fru, d:o; Grotthe, Agda, fru, d:o; Göthe, Ina, fru, d:o; Grönqvist, Irma, d:o; Holzhausen, Gunnel, fru, d:o; Hansson, Anna, fru, d:o; Holmstedt, Anna, fröken, d:o; Hagström, Inga, doktor, fru; Jakobsson, Lisa, fru, Sthlm; Johansson, Thessan, fru, d:o; Johansson, Lisa, fröken, d:o; Johnson, Hulda, fröken, Sundbyberg; Kärneku, Astrid, fru, Sthlm, Karlén, Ella, fröken, d:o; Kerfve, Hervor, fröken, d:o; Larson, Elin, fru, d:o; Lindström, Siri, fröken, d:o; Ljunggren, Anna, fröken, d:o; Ljungström, Greta, fröken, d:o; Lindeberg, Hilma, fru, d:o; Marcus, Emma, fru, d:o; Mattson, Annie, fru, d:o; Nilsson, Hillevi, fröken, d:o; Nilsson, Lydia, fru, d:o; Pettersson, Almida, fru, d:o; Plass, Dagmar, fru, d:o; Pehrsson, Karolina, fröken, d:o; Pehrson, Elsa, fröken, Sundbyberg; Pehrson, Greta, fröken, d:o; Pettersson, Alva, Sthlm; Pettersson, E., d:o; Rudberg, Lisa, fru, d:o; Sjögren, Ebba, sängerska, d:o; Samuelsson, Signe, fröken, d:o; Scherling, Ellen, fröken, d:o; Scherling, Anna, fröken, d:o; Sandberg, Anna, fru, d:o; Starker, Edla, fröken, d:o; Spilhammar, Märta, kassörska, d:o; Schoultz, Elin Lindgren, fru, med. kand., Råsunda; Söderberg, Greta, Sthlm, Sahlén, Ester, fröken, d:o; Svensson, Anna, fröken, d:o; Sjölander, Ellen, fru, d:o; Syrehn, fröken, d:o; Sylvander, Olga, fru, d:o; Thelander, Anna, fru, Ulf-sunda; Thulin-Trowall, Edla, tandläkare, Sthlm; Thornberg, Ester, fröken, Saltsjö-Järla; Tull-dahl, Frida, fröken, Sthlm; Thornberg, Eva, fröken, d:o; Tellander, Aida, fröken, Sundby-berg; Wallin, Hildur, fröken, Sthlm; Westrell-Nilsson, Lisa, fru, d:o; Wiberg, Elsa, fröken, d:o; Wiberg, Ella, fru, d:o; Wallberg, Linnéa, fru, d:o; Werner, Elsa Margareta, fröken, d:o; Wikström, Emma, fru, d:o; Wallman, Ester, fru, d:o; Wiberg, Sofi, lärarinna, d:o; Widén, Helga, fröken, d:o; Zethreus, Carla, fru, d:o; Åkerblad, Elsa, fru, d:o.

(Forts.)

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: I edert nr 1 för året står en artikel av Sigrid Leijonhufvud om Iduns pristagarinna för året. Den inledes med orden: "Odi profanum vulgus et arceo". Vad betyder det?

Prenumerant i Uppsala.

Svar: Den ärade prenumeranten vill kanske ge en läxa åt benägenheten att i språket inblanda främmande glosor som för större delen av läsekretsen äro obegripliga. Udden träffar dock inte den ärade författarinnan vars klara och lättförståeliga stil tvärtom är ett föredöme för många skribenter, vilka älska att blanda upp språket med allehanda utländska påhäng. Citatet ifråga härrör från den latinska skalden Horatius och betyder fritt översatt: jag trivs inte med hopen utan håller mig fjärran från den.

Fråga: Jag är ofta förkyld, 4 à 5 gånger på vintern och ett par gånger varje höst och vår, och har blivit rädd av bekanta att börja hårda mig med avrivningar. Det har jag också försökt, men det har var gång bara resulterat i en extra förkyllning. Nu undrar jag, om jag har varit oförsiktig på något vis utan att veta av det. Kan-ske det är förständigast och minst riskabelt att ta avrivning på kvällen?
Ömtålig.
Svar: Om bara avrivningen sker

Klena och sjuka

återvinner på snabbaste sätt hälsa i den välsignade
Högsolen och Höjddklimatet i Schweiz' Alpena.

Ideala läkekur i friluft och sol, storartad natur, alla slags omväxling, förströelser och sport. Skolor i solen för barn. Världens främsta sanatorier och kliniker för

Bröstsjukdomar,

kirurg. (ben-, led-, höftel-) Tuberkulos,
blodbrist, rachitis, bronchitis, nervsj., astma m. fl.

AROSA (1800 m.)	Överl. Dr. Amrein ..	hjälpens. fr. 13 kr.
Sanatorium Aletsch,	" Dr. Jacobi ..	" 9 "
" Hersberg,	" Dr. Herwig ..	" 9 "
" Waldsanatorium,	" Dr. Römisch ..	" 13 "
DAVOS (1560 m.)		
Sanatorium Guardavall,	" Dr. Vogel (talar svenska) ..	" 11½ "
Platzsanatorium,	" Dr. Rochlitz ..	" 11½ "
Sanatorium Turban,	" Dr. Turban ..	" 13 "
Tyska Sanatorium för bild. medelkl.,	Dr. Peters	" 5-7 "
LEYSIN (1880 m.)		
Dr. Röllers 32 kliniker för Heliotherapi		" 5-23 "
Klinik Miremont för helioth.	Dr. Röllers m. led.	" 11½ "
LOCARNO-ORSELINA (480 m. ö. h.)		
Kurhaus Victoria.	Dr. Bodmer ..	" 9 "
LUGANO (500 m.)		
Sanatorium Agra,	Överl. Dr. Alexander ..	" 9 "
MONTANA (1500 m.)		
Kurhaus-Sanat. Victoria,	Överl. Dr. v. Murali ..	" 9 "
S:T MORITZ (1850 m.)		
Dr. Bernhards Klinik för Heliotherapi		" 11½ "

OBS! I de moderata priser ingår: rum, värme, ljus, 5-6 målt., läkarebehandling. I eget intresse begär prospekt (kostnadsfritt): Schweiz' offte. Turistcentral, Stockholm, Hamng. 5 B. Tel. 1491.

Tag bort Värken!

Det går lätt och säkert med Sloan's Liniment. Bara stryk på — ingen gnidning behövlig — och värken försvinner. Stillar all muskel- och nervvärk. Försök det!

Fås på alla Apotek.

SLOAN'S LINIMENT

Bäst mot frost,

spruckna händer
och läppar är

Chesebrough's
(uttalas Tjehsbro's)

**Kamfer
Is.**

Fås det icke hos Eder handlande, sändes provtub franco mot 1 kr. från Chesebrough Mfg Co., Århusgade 88, Köpenhamn.

Eder själv

eller någon av Eder bekanta bör Ni förära en flaska

Gouttes D'Aurore,

den äkta Franska kvalitetsparfymerien med den verkligt förnäma och diskreta doften. Sändes i finfin presentförpackning mot post-förskott av Kr. 8:75 från

Parfumerie Royale,
Vasagatan 42 -:- Stockholm
Lämplig julklapp!
Aberopa denna tidning.

En bilfärd

— lång eller kort — kan vara nog så påfrestande för hals och svalg och tungan blir genom vinden lätt torr. En Pixpastill befriar Eder på ett valgörande sätt från dessa obehag och skyddar samtidigt halsen mot infektion genom kringflygande bakterier.

Pix är bra, Pix är bäst!

En platsannons

Varmlands-Tidningen
Karlstad,

läses dagligen av över
60,000 värmlänningar.

Minsta annonspris 1 kr.

Annonsera

familjens nyheter

(förlovning, lysning, vigsel
samt födelse och dödsfall)

i
Stockholms Dagblad

Mustads recept N:o 6.

Kokt pannkaka

En nyhet värd att försöka.

4 ägg
1 liten kkp vetemjöl
En bit "Mustads Bästa-Växt"
stort som ett ägg
2 kkp mjölk

Litet socker och riven citron. Mjölet, mjölken och "Bästa-Växt" lägges i en gryta och får under ständig omrörning koka upp. Vispas tills det är tjockt och "slapper" grytan, varpå äggen tillsätts ett i sänder samt socker och citron. Smeten hålles i väl smord panna. Gräddas i 2 bottnar under ½ tim.

Klipp ur och samla Mustads receptannonser! De införs varje vecka.

Nedbringa hushållskostnaderna:

Det är ekonomiskt fördelaktigare att begagna Mustads Solo-Grädd och Bästa-Växt i stället för smör. Maten blir lika god och kostnaderna för dess tillagning bli mindre.

Att

Göteborgs-Postens

upplaga är mer än dubbelt så stor som någon annan daglig morgontidnings i Göteborg och västra Sverige

är ett faktum

raskt, torde Ni slippa undan en förkylning. Använd vatten, som stått inne över natten, och en grov handduk, som Ni efter neddoppningen lätt vrider ur för att därpå hastigt gnida hela kroppen därmed. Ni kan ju tvätta halva kroppen åt gången, alltså först överkroppen och armarna och så torka dem, därpå den övriga kroppen; detta förutsatt, att rummets temperatur ej är för låg, så att Ni står och blir kall. Frotteringen med den torra handduken sker med kraftiga, jämna tag, alltid nedifrån och uppåt, tills Ni känner Er varm i hela kroppen; gärna sedan några gymnastiska rörelser. Nyttigast är alltid att ta avrivningen på morgnarna.

G-r.

Fråga: Bor på landet och har två små barn, till vilka jag gärna skulle vilja ha en hund som lekkamrat. Vilken ras kan vara lämpligast? Någon godlynt, så man inte riskerar att han biter de små (2 och 4 år gamla) skulle jag ju helst vilja ha. Men helst bör han inte se godlynt ut, utan dölja sin snällhet bakom en vresig och respektgivande uppsyn, så kan han på samma gång hålla kringstrykande sällar i schack (det är gott om sådana i vår trakt). Tacksam för snart svar.

Ingenjörssfru.

Svar: Airdale-teriern är en förträfflig vakthund, som inte bara ser farlig ut, utan verkligen är det, d. v. s. för främlingar, som han tror bära ont i sinnet. Men mot husets folk är han tillgiven och trofast och om han tages som valp och får växa upp med barnen, är det nog ingen fara för att han går illa åt dem även om de bli ovänner ibland. Många tycka förstås inte om typen, som de finna "hemska", men har man väl lärt känna airedalehundens egenskaper, bryr man sig inte om utseendet.

Annars ser ju collien "bättre ut" och är också mera vad man kallar "sällskapshund".

G-r.

Fråga: Vi äro två kontorister, som äro fullkomligt uttrötade på det tråkiga enförmiga kontorsarbetet och ha länge talat om att sluta och försöka oss på något hälsosammare arbete. Båda svärma vi för landet och fråga därför Idun, om det kan vara en alltför djärv plan att köpa en liten stuga i en bördig trakt — vi ha sparat litet pengar — och själva odla upp litet jord omkring samt dessutom försörja oss med vävnad och stickning på maskin, (jag väver, min väninna stickar: strumpor, mössor och sweaters m. m.) Och var kan det vara lämpligast att slå sig ner? Naturälskare.

Svar: Om planen är djärv beror på, hur mycket ni kan förtjäna på vävnad och stickning och om ni utan svårighet kan finna avsättning för era produkter. Ha ni förut på detta sätt arbetat för betalning och vet, att det lönar sig någorlunda? Ty av jordbruket tänka ni ni väl inte att dra större vinst; det bleve för tungt arbete för två unga flickor, om ni inte tänka ta hjälp. Jag råder eder dock att inte köpa någon stuga, utan endast hyra på försök; i Sörmland och Värmland finns ju många härliga trakter. Betänk er emellertid grundligt först: kontorsplatser växa ju inte på träd, ifall ni sedan skulle ångra er.

G-r.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

H. B. halvårsprenumerant. Ja i bägge fallen har ni denna rätt. Prenumerant. Nej, Birgittaskolan lämnar icke ut mönster till de förut återgivna sportdräkterna. För närmare upplysningar se annons i Idun eller vänd er direkt till Birgittaskolan, Beridarebangatan 21, Stockholm.

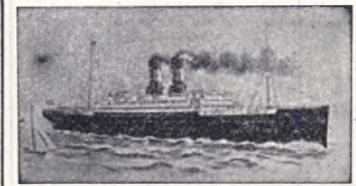
Lacking

En sann njutning bereda Eder Edra lackskor, om de behandlas med Lacking.

STALRESARMADRASSEN IDEAL Hygienisk — Billig — Hållbar. Prislista gratis och franco. AKTIEBOLAGET RESAR Tel. 780 Karlstad. Tel. 780 Obs. I Våra madrasser äro ugnslackerade.

Direkt Linie till Amerika. Skandinavien-Amerika Linien Skeppsbron 16, Stockholm. Tel. adr. Transatlant. Tel. 7890.

Fryksdalingar

på andra orter i landet!

Prenumerera på hembygdens egen tidning

SUNNE-TIDNINGEN

nyhets- och annonsblad för Fryksdalen o. Norra Värmland. Den utkommer fr. o. m. 1924 3 gånger i veckan och Ni kan genom densamma stå i ständig förbindelse med fädernebygden.

Gynna IDUNS annonsörer!

Bästa annonsorganet

för hyrning av sommar-nöje, vid behov av tjänstefolk eller annat är för Strängnäsbygden stadens enda tidning

Strengnäs Tidning

R. T. 3 och 803.

Den mest lämpliga sängresår är

SPRINGMADRASSEN

Begär prislista. SKAND. SANGRESARFABRIKEN Karlstad 1.

Yardley's Äkta Lavendel Tvål

sammansatt av de mest utsökta oljor, förlämnar huden den mjukhet och ungdomliga friskhet som är första betingelsen för vacker hy och kvinnlig charm.

Varje tvål efterlämnar den friska doften av den äkta lavendelblomman, som kvarstannar på huden långt efter användandet.

Anspråksfulla damer uppskatta den. Säljas i alla välsorterade affärer inom branschen.

Pris Kr. 1: 50.

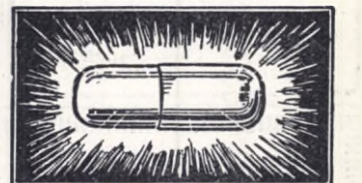
YARDLEY & CO., LTD., LONDON, W. 1.

Gratis. Kan Ni uppvärma Edervilla eller väning med överlappsvärmen medelst kokspisen. "MALCUS" Begär ill. katalog. Sändes gratis. A.B. MALCUS HOLMQUIST, Halmstad

Mellins Food

är en världsberömd, lättsmält kraftnärings för barn, ammande mödrar, konvalescenter och åldersstigna samt för personer, som lida av mag- eller tarmsjukdomar. Förordas av läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

SPIECKERS SANOKAPSLAR

alstra nerv- och muskelkraft. Undanröja kraftnedsättning, trötthet, sömnlöshet, överansträngning, blodbrist och svaghetstillstånd, ojämförligt snabbare än något annat medel. Intyg från kända svenska personer på begäran gratis och franco. Askar om 20 kapslar (tillräckligt för 20 dagars bruk) å alla apotek och kemikalieaffärer till pris kr. 4: 25 eller exp. portofritt från undertecknade.

Stor kur (10 askar) kr. 38: 50. Liten kur (5 askar) kr. 20: —.

Generalagenter för Skandinavien: Harald Westerberg & Co, Göteborg.

Allcock's

Etablerad 1847. Inregistrerat handelsmärke: 25176

Plåster

EAGLE BRAND. Världens Mest Betydande Utvärtes Läkemedel.

Smärtor i Ryggen.

Intet plåster kan jämföras med Allcock's. Förmär starka klena ryggar mer än någon ting annat.

Smärtor i Sidorna

lindras hastigt av Allcock's Plåster på samma gång som det stärker sidan och återställer energien.

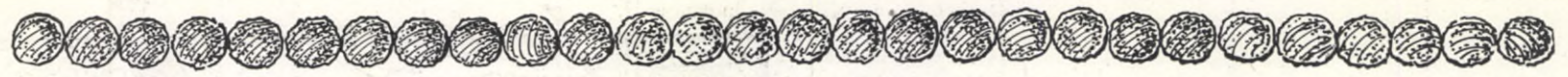
Allcock's är ett ursprungligt och äkta poröst plåster. Det är ett Universalmedel, som säljes i alla apotek över hela den civiliserade världen. Kan påläggas varhålst smärtor finnas.

Skulle Ni vara i behov av ett piller, Fullkomligt vegetabiliska. TAG DA UTAV Brandreth's Piller (Est. 1752.)

Inregistrerat handelsmärke: 26622. Vid förstoppning, gallsjuka, huvudvärk, svindel, dålig matsmältning, etc. Försäljes hos alla Apotekare. 726 a ALLCOCK MANUFACTURING Co., Birkenhead, England.

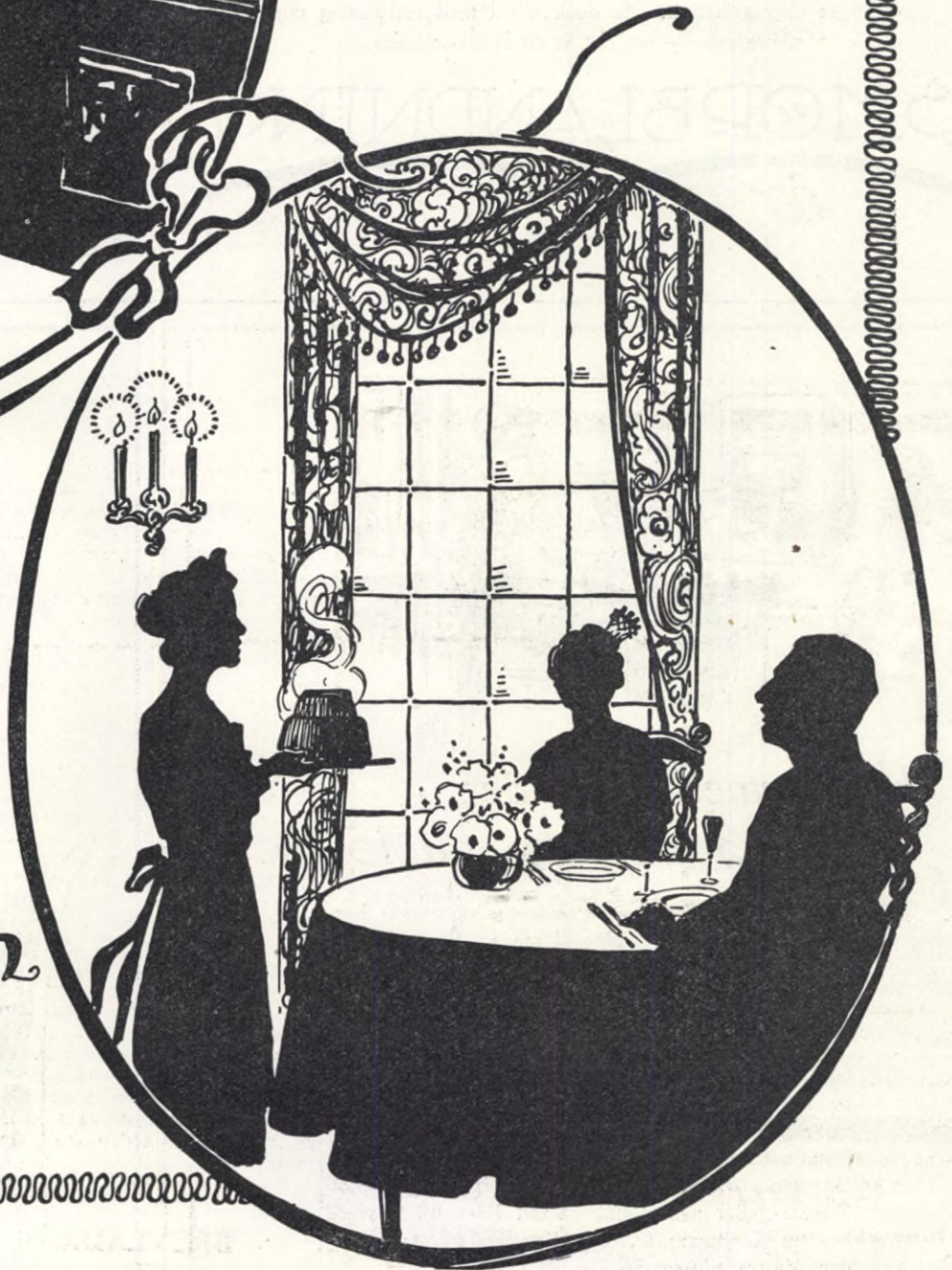
I varje hem bör IDUN finnas 1924!

Vid all
matlagning
såväl som vid
smörgåsbordet
är fördelaktigast
att använda

Pellerins
Margarin

RUNA

På morgonen, innan barnen ge sig i väg till skolan är smörgås och välling eller smörgås och gröt en både närande och billig anrättning. Om barnen också någon gång "hoppa över" vällingen eller gröten äta de dock alltid med förtjusning upp smörgåsen — om det är en Runa-smörgås.

SMÖRBLANDNING

Ett värmeskåp under 3 månader för 15 kr.

Intresset för Stockholms Gasverks värmeskåp har, alltsedan det i fjor sändes i marknaden, varit utomordentligt livligt, och i nuvarande stund hava flera hundra hushåll i Stockholm värmeskåp installerade.

I avsikt att ytterligare popularisera värmeskåpet kommer Gasverket nu att mot en monteringsavgift av 15 kr. ställa värmeskåp till förfogande under tre månader hos ett antal stockholmsfamiljer, där installationen kan anses lämplig. De, som så önska, få efter provtidens slut övertaga värmeskåpen mot kontant- eller avbetalning. Vänd Eder till Gasverkets utställningar: å Nörr, Kungsgatan 54; å Söder, Västra Slussgatan.

STOCKHOLMS GASVERK

Telefonanrop: "Gasverket".

LUNDJNS

IDEALET

för varje kvinna är skönhet. Betänk att vårt ombytliga klimat kräver en omsorgsfull och förständig hudvård för att erhålla en mjäll och vacker hy. Ett erkänt och effektivt hudförsköningsmedel är

YVY-TVÅLEN

Aktiebolaget YvY-Fabriken, Ystad.

Tdun

LUNDJNS

"Min ungdom, kära barn, visste man redan att tjära och svavel voro utmärkta medel när det gällde att få en vacker hy. De "tjärtvålar" och "svaveltvålar" som funnos på den tiden, voro inte behagliga varken till färg eller doft, och någon allmännare popularitet fingo de därför inte. Du och dina jämnåriga äro lyckliga som ha tillgång till **ELFSTRÖMS SVAVEL-TJÄRTVÅL N°1**. Den är just en sådan tvål, som flickor, mödrar och män behöva."

Tdun

Säljes överallt
å 1 kr. pr. st.

ELFSTRÖMS TEKN. FABRIK, GEFLE.